

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

** 05.04.2012 tarihli Komisyon toplantısı, ses kaydından deşifre olup, Stenograf bulunmadığından, bazı konuşmacıların isim ve/veya soy isimleri tespit edilememiş olup, bu katılımcılara fihristte "Konuşmacı" adı altında yer verilmiştir.*

05 Nisan 2012 Perşembe

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

05 Nisan 2012 Perşembe

---0---

K O N U

Savunma Sanayii Müsteşarlığının Çalışmalarıyla İlgili Komisyona Bilgi Sunulması

Sayfa

1:19

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:19
Konuşmacılar	1:2, 5:6, 14:16, 16:17, 18:19
Murat BAYAR (Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarı)	2:13
Yıldırım M. RAMAZANOĞLU	Kahramanmaraş 17:18

Açılma Saati: 11.02

Kapanma Saati: 12.51

05 Nisan 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.02

0

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, öncelikle hoş geldiniz diyorum.

Bugünkü toplantımıza katılan arkadaşlarımızı kısaca takdim etmek istiyorum. Bugün, sizin de bildiğiniz gibi tek gündemli toplantı aldık. Bu, tek gündemli toplantıda Savunma Sanayii Müsteşarlığımızın çalışmaları, hedefleri ve gelecekle ilgili bir projeksiyonunu sunacak arkadaşlarımız.

Kısacası, Millî Savunma Komisyon olarak Türkiye'deki savunma sanayinde en üst kuruluş olan Savunma Sanayii Müsteşarlığımızın çalışmalarını, ne işler yaptığını öğrenme imkânımız olacak.

Tabii, bunun yanı sıra, bundan sonra da zaman zaman Komisyonumuzu ilgilendiren kuruluşlarımızdan da aynı şeyleri rica edeceğiz ki, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın hem gelişmeleri daha iyi takip edebilmesi hem de ne olup bittiğini öğrenebilmesi adına önemli bir toplantı.

Bugünkü toplantımıza Millî Savunma Bakan Yardımcımız ve Eski Millî Savunma Komisyonu Başkanımız Kemal Yardımcı Bey katılıyorlar. Kendilerine hoş geldiniz diyorum.

Savunma Sanayii Müsteşarımız Sayın Murat Bayar, Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcımız Sayın Orhan Öge, Sayın Müsteşar Yardımcımız Faruk Özlü, Müsteşar Yardımcımız Serdar Demirel, Müsteşar Yardımcımız Sedat Güldoğan ve aynı zamanda, Savunma Sanayiinden Sayın Şerife Gençoğlu Birinci Hukuk Müşaviri ve Uzman Arkadaşımız Ersoy Aksoy katılacaklar.

Ben, özellikle, Komisyondaki arkadaşlarım adına Savunma Sanayii Müsteşarımıza teşekkür ediyorum. Çünkü, gördüğünüz gibi, Müsteşar Bey kendi olmak üzere bütün kadrosuyla burada, o bakımdan da kendilerini huzurlarınızda teşekkür ediyorum ve inşallah sonunda da söyleyeceğiz ama baştan söylemekte yarar görüyorum... Çünkü ben emniyet genel müdürü olarak çok iç içe çalıştım onlarla. Helikopter alımları... Sabah gelir gelmez yine sordum “Bizim helikopterler ne oldu?” diye. Onun için Savunma Sanayii'nin çalışmalarını yakından bilen bir insan olarak gerçekten başarılı çalışmalar yapıyorlar, başarılarının devamını diliyoruz.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, isterseniz, sözü Savunma Sanayii Müsteşarımıza verelim, o kısaca anlatsın, ondan sonra da arkadaşlarımızın soruları...

... - İzin verirseniz...

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

... - Ben de savunma sanayimizdeki gelişmeler nedeniyle değerli bürokratlarımıza, başta Sayın Müsteşarımız olmak üzere teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Savunma sanayimizin ne kadar önemli olduğunu son gelişen olaylar karşısında bir daha idrak ediyoruz. Ulusal savunma sanayimiz ne kadar güçlü olursa ulusal bağımsızlığımız da o kadar güvence altında olur diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, daha önceki Komisyon toplantımızda Genelkurmaydan bir brifing alınması yönünde bir talebimiz olmuştu bu olan olaylarla ilgili; ne oluyor, ne gidiyor Komisyon üyelerimizin bilgilendirilmesi açısından, bir de sınır boylarımızdaki çatışmalarla ilgili oralardaki askerimizin, güvenlik güçlerimizin, polisimizin konuşlanmalarıyla ilgili içinde buldukları sorunlarla ilgili bir inceleme yapalım demiştik.

Ne oluyor, ne gidiyor konusunda, bu konudaki önerilerimizi yineliyorum. Eğer biz Meclis olarak buralarla gerekli iletişimi kurarak ve biz de oralardaki olaylara, oralardaki konumlanmaya, oralardaki mücadele eden insanların içinde bulunduğu sorunları, koşulları değerlendirsek hem moral açısından çok önemli olacağını hem de Meclisin bilgileneceği açısından çok önemli olacağını düşünüyoruz. Bu önerimizi yineliyorum.

Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Estağfurullah, teşekkür ediyorum.

Tabii, yalnız, söylediğiniz konuların büyük bir kısmını İnsan Hakları Komisyonu gittiler, oralarda incelemeler yaptılar.

...-Ama Millî Savunma Komisyonu...

BAŞKAN - Bir noktada düplükasyon olabilir, millî savunmayı ilgilendiren konular da gerekli görüşmeleri yine bilahere yaparız.

Buyurun Sayın Müsteşarımız.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MURAT BAYAR – Sağ olun Sayın Başkanım. Zatialinizi ve değerli Komisyon üyelerimizi saygıyla selamlıyorum. Bizleri bugün ağırlama ve dinleme fırsatı verdiğiniz için de şükranlarımı sunuyorum.

Bugünkü takdimimde sizlere Savunma Sanayii Müsteşarlığını kısaca tanıttıktan sonra yürütmekte olduğumuz projeleri ve ileriye dönük planlarımızı arz edeceğim.

Tabii ki, Komisyonunuzun bu çalışmalarımıza olan vukufiyeti ve desteği bizler için çok önemli. O açıdan, tekrar bu fırsattan dolayı şükranlarımı sunuyorum.

Savunma Sanayi Müsteşarlığının tabii, hukuki tanımını yapmadan evvel genel millî savunmayla ilgili yasalarımızı bir hatırlatmak istedik. Genelkurmay Başkanlığımızın kuruluş yasası var malum 1324, Millî Savunma Bakanlığımızın kuruluş yasası var 1325 ve bizim kuruluş yasamız 3238 sayılı Yasa. Bunun bizi ilgilendiren kısmı şu şekilde: Genelkurmay Başkanlığı Yasası'nda ihtiyaçların Genelkurmay Başkanlığı tarafından belirlenip önceliklendirileceği kaydedilmiş.

Millî Savunma Bakanlığının yasasında, harp sanayi hizmetlerinden Millî Savunma Bakanlığımızın sorumlu ve biz de onun bağlı bir kuruluşu olarak savunma sanayinde, gerek savunma sanayimizin geliştirilmesi gerekse silahlı kuvvetlerimizin modernizasyonu görevlerini üstleniyoruz.

Bizim kanunumuz şöyle bir yapı kuruyor: Karar organımız Savunma Sanayi İcra Komitesi. İcra komitesi Sayın Başbakanımızın başkanlığında Genelkurmay Başkanımız ve Millî Savunma Bakanımızdan oluşuyor. Yaptığımız projelerin tamamı icra komitemizin kararlarıyla yürütülebilir ve harcamalarımızın tamamı da icra komitesinin kararlarıyla yetkiye dayanıyor. Biz, bunun yürütme organıyız ve projelerimizi yürütürken de bugün yürürlükte olan az sayıda fondan bir tanesi bizim Savunma Sanayi Destekleme Fonumuz. Bu fonun kaynaklarından da yararlanıyoruz ama biz Millî Savunma Bakanlığının -yine Meclisimiz tarafından takdir edilen- bütçesindeki modernizasyon kaynaklarından da projeler kapsamında harcama yapıyoruz. Dolayısıyla, iki kaynağı da kullanıyoruz projelerimizde.

Fonun bize faydası ne? Ona belki bir cümle ekleyebilirim. Bizim projelerimizin tamamı uzun vadeli projeler, yani bir sene içinde ihalesini, sözleşmesini yapıp teslimatını yapabileceğimiz hemen hemen hiçbir projemiz yok, bütün projelerimiz yıllara sarıh, yılı aşılıyor. Ondandır da bütçe içinde çalışmamızda sıkıntı var projelerimizin hususiyetinden ötürü. Bu fon, bize yıllara sari yüklenmeye girme imkânı ve bu finansmanı yapma imkânı veriyor. Dolayısıyla, bizim işimizin hususiyetinden kaynaklanan, Meclisimizin de bugün açık tuttuğu bir fonumuz var.

“İki görevimiz var.” diye arz etmişim. Tabii, başlangıç kuruluşumuz Türk Silahlı Kuvvetleri ihtiyaçları için idi 1985 yılında çıkan yasada ama geçtiğimiz sene kanun hükmünde kararnamelerde bir tadilat yapıldı ve Millî İstihbarat Teşkilatımızın benzeri modernizasyon ve teknolojik teçhizat ihtiyaçları ile Emniyet Genel Müdürlüğümüzün acil ihtiyaçları da bizim kapsamımıza alındı.

Biz daha önce de bu teşkilatlarımız için alım yapıyorduk, o alımları bütçe kanuna konan hükümlerle yapıyorduk. Yani münferit bize yetki veriyordunuz ama bu kanun hükmünde kararnameyle MİT ve emniyetin silahlı kuvvetlere benzer ihtiyaçları için de biz görevlendirilmiş olduk. Bunun, aslında, bizim açımızdan önemli bir fizibilite avantajı var, onu söylemem lazım. Farzımuhal bir helikopter projesinde –Sayın Başkanımız bu konuya gayet vâkıf- biz, bütün ihtiyaçları birleştirdiğimizde daha büyük sayıda bir alım için ihale yapabiliyoruz ve bunun da Türkiye'de imalatı için daha fizibil bir proje geliştirebiliyoruz, dolayısıyla, bu ihtiyaçları birleştirmekte bizce bir avantaj var ve bu da en son kanun hükmünde kararnameyle bir yetkiye bağlandı.

Teşkilatımız şu şekilde efendim, 4 Müsteşar Yardımcımız da burada sorularınız için bulunuyor. Sağ taraftan başlayarak bir izahat vereyim. 2 Müsteşar Yardımcımız projelerimizi yürütüyor, en sağda gördüğünüz projelerimizi yürütüyor, “platform projeleri ve sistem projeleri” dediğimiz yani silahlı kuvvetlerin bütün kara araçları, deniz araçları, uçakları, helikopterleri, elektronik sistemleri, silahları o dairelerin altındaki proje grupları tarafından yürütülüyor.

Soldaki iki birimimiz, en soldaki, idari ve mali işlere bakan Müsteşar Yardımcımız ve onunla ilgili daireler ve kaynak yönetimi orada ve ikinci sırada da “sanayi hizmetleri” dediğimiz bizim özellikle yan sanayiyile ilişkilerimiz, AR-GE projelerimiz ve uluslararası ilişkilerimizi düzenleyen Müsteşar Yardımcımız var, toplam 16 daireden müteşekkil bir yapıyız.

Bir noktaya daha orada değineyim, teşkilat yapımıza geri dönersek. Dikkat ederseniz efendim, burada genel müdürlük ve genel müdür yardımcılığı pozisyonlarımız bulunmuyor. Yani müsteşar, müsteşar yardımcısı, daire başkanı ve daha sonra uzman şeklinde bir teşkilatımız var, buna da önem veriyoruz. Böylelikle, biz hiyerarşiyi hakikaten asgaride tutup iş yapan uzmanların bana ulaşması için sadece üç kademe çıkması gerekiyor, yani üçüncü adımda benim odama gelebiliyor bir uzman. Dolayısıyla, bu işin, inisiyatifin doğru yerlerde olması açısından bizce önemli bir yapı. Genel müdür ve genel müdür yardımcılığını buraya eklediğimizde, uzmanlar zurnanın son deliği hâline geliyor ve orada ciddi bir hiyerarşi oluşuyor. Bu, teşkilatımız kurulduğu günden beri böyle ve bunu da bu şekilde muhafaza ediyoruz.

Şu anda 400'e yakın personelimiz var, bunların büyük çoğunluğu uzman, ihtisas sahibi bilfiil işlerimizde çalışan arkadaşlarımız. İdari personelimiz çok az, orada "memur" diye gösterdiğim 28 arkadaşım var, yüzde 7, onun dışındakilerin tamamını bilfiil işlerimizde çalışan kişiler. Bunu nasıl sağlıyoruz?

Bütün hizmetlerimiz hizmet alımı şeklinde yapılıyor. Bizim istihdam ettiğimiz güvenlik, temizlik, yemek, ulaştırma, kadrolu şoförümüz bile yok. Yani bunların hepsini hizmet alımı olarak yapıyoruz, bir tek benim arabam devletin arabası, onun dışında bütün araçlarımızı ihaleyle kiralıyoruz ve bütün bu idari hizmetler hizmet alımı yoluyla Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre yapılıyor. Dolayısıyla, devlet kadrosunda bir idari hizmetli bulundurmuyoruz, o kadroların hepsini değişikliklerle uzman kadrolarına değiştirdik, o şekilde istihdam ediyoruz.

Fonumuzun yıllık gelirleri 1-1,5 milyar dolar civarında ama alttaki grafiğe dikkat çekmek istiyorum. Mavili olanlar tahakkuk eden, kırmızı olan bize nakit olarak aktarılan. Dolayısıyla, hepsi nakit olarak gelmiyor, Hazine Müsteşarlığımız bunun bir kısmını bize aktarmıyor, bunu şikâyet olarak söylemiyorum, bu bir nakit yönetimi devletin yaptığı, buna bir itirazımız yok. Bizdeki fon durumunu takip ediyor Hazine Müsteşarlığı ve ihtiyacımız olmadığı zaman bize o nakdi aktarmıyor ama tahakkuk ettiği için o bizim hakkımız olan bir para, ihtiyacımız olduğunda da talep ediyoruz ve gönderiyorlar ama yıllık 1,5 milyar dolar civarında fonun bir geliri var, bunun da çoğu gelir ve kurumlar vergisinden aldığımız paydan oluşuyor. Büyük çoğunluğu bu, geçtiğimiz yıllarda talih oyunları vardı, başka kalemler vardı, bunların çoğu zaman içinde kaldırıldı, şimdi tek gelir kalemimiz bu. Bizim iş yükümüzde, proje yükümüzde önemli bir artış oldu son yıllarda, bu tabii, projelerin ve Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaçlarının artmasından kaynaklanıyor, bu, daha önce Millî Savunma Bakanlığımızın tedarik dairelerinde yürüyen projelerin bize geçmesinden kaynaklanan bir artış var, bunun da şöyle bir sonucu var: Biz bu projeleri sanayimize daha açık olarak yürütebiliyoruz, yani bir hazır alım projesi yerine bir ülke sanayinin katıldığı proje hâline geliyor. Bugünkü sözleşmeye bağlanmış proje yükümüz toplamda 27 milyar dolar. Bu da yaklaşık 300 proje, kırmızı çizgiyle gösterilen ve oradaki hızlı artışı görüyorsunuz, üstteki mavi de personel sayımız, o da arttığı zaman içinde ama aynı hızla artmadı, dolayısıyla, proje başına düşen ekibimiz oldukça ufaldı biraz, o manada iş yükü ve iş gücü arasında bir darlığımız oluştu son dönemde ama yine, son kanun kararlarıyla bizlere belirli kadrolar verildi, onları da zaman içinde istihdam edeceğiz.

Efendim, tedarik sistemini bir kısaca arz etmek istiyorum. Bir askerî malzeme alımında kim ne yapıyor, roller nedir, ilk yansıda biraz arz etmiştim. Tabii ki ihtiyacı Genelkurmay Başkanlığımız ve kuvvet komutanlıkları belirliyor ve önceliklendiriyor. Şimdi, buna MİT ve emniyet de bizim yasa çerçevesinde dâhil olmuş oldu. Biz bu ihtiyaçların projelendirilmesini yapan kuruluşuz. Yani kendimiz bunun imalatını yapmıyoruz, biz bunu, bu ihtiyacı alıyoruz, bir teknik şartnameye çeviriyoruz, fizibilitesini yapıyoruz, bunun Türkiye'de yapılabilirliğini inceliyoruz ve ihaleler yoluyla sanayide bunu yaptırıyoruz. Yaptırdığımız ürünün bütün denetimi, kalite kontrol sorumluluğu da bize ait. Bunları tamamladıktan sonra da Silahlı Kuvvetlere veya MİT'e veya emniyete veya diğer kuruluşlarımıza da proje yapıyoruz, Orman Genel Müdürlüğümüze –genel müdürümüz burada- MTA teşkilatına, jandarmaya, sahil güvenliğe -zaten onlar emniyet teşkilatları içerisinde- onlara da yaptığımız projeler var. Genellikle mantık şu: Silahlı Kuvvetler ihtiyaçlarına benzer bir ihtiyaç varsa ve bunu bizim bir uzman teşkilat olarak yapmamızda bir avantaj varsa o projeleri biz üstlenebiliyoruz. Nasıl üstleniyoruz? Bütçe Kanunu'nda bize yetki veriyorsunuz, bütçeden bize para aktarılıyor, biz o projeyi o kuruluş adına yapıyoruz. Nihai ürün tamamlandığında kabul sorumluluğu da bizde, kabul komisyonlarımız kullanıcının da katıldığı kabulleri yapıyorlar ve kullanıcıya teslim ediyorlar. Yani o teçhizat bizim envanterimize girmiyor, kim kullanacaksa onun envanterine giriyor ve akabinde garanti dönemi, destek döneminde de belli sorumluluklarımız var. Tabii, üniversitelerden, ARGE enstitülerinden burada, bu çalışmada yoğun bir şekilde faydalıyoruz. Biz Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaçlarının tamamını hâlen yapmıyoruz, yüzde 60 civarında bugün itibarıyla bizim üzerimizden yapılan projeler. Bu, 2010 rakamı, biraz artmıştır 2011'de, sebebi şu: 1985 yılında müsteşarlık kurulduğunda bu projeleri bizden önce yapan kurumlar vardı, teşkilatlar vardı, bunlar ağırlıklı Millî Savunma Bakanlığı içindeki tedarik daireleri. Zaman içinde bize geçiyor bu sorumluluk, daha bu geçiş tamamlanmadı. Yani bugün 60-70'ler civarında bizde, büyük

projelerin tamamı bizde ama bir kısım alımlar hâlâ bizim dışımızda da devam edebiliyor. Tabii, nihai bunun hâlinde bizim teşkilatlanmamız tamamlandığında bu alımın tamamının sorumluluğunu biz almış olacağız. Bugün de büyük projelerin aşağı yukarı tamamı bizde diye arz edebilirim.

Biraz daha özele girersem, alımlarla ilgili mevzuat, malum, bizim yasamız bize belli görevler veriyor, 5018 Mali Kontrol Yasamız var ve tabii ki Kamu İhale Kanunu buradaki çerçeveyi çiziyor. Biz onun içinde 3B istisnasına göre ihale yapıyoruz. 3B istisnası şunu söylüyor: Savunma, güvenlik alımları Kamu İhale Kanunu'ndan muaftır ancak kendi esaslarımızı yazıyoruz ve bunlar yine, Kamu İhale Kurumu görüşleriyle Bakanlar Kurulu kararıyla çıkıyor ve bizim de Bakanlar Kurulu kararımız 15108 sayılı Karar, bu bizim bir ihaleyi nasıl yapacağımızı tarif eden karar. Dolayısıyla, buradaki yapı şu: Kamu İhale Kanunu bize bir serbestiyet tanıyor, sizin projelerinizin hususiyeti var kendi... Ama bunu tamamen usul dışı bırakmıyor tabii, "Kendi usulünüzü yazın, benim görüşümle bunu Bakanlar Kurulu kararıyla çıkartın, sonra da ona göre yapın." diyor, biz de öyle yapıyoruz, bu Bakanlar Kurulu kararımız yürürlükte. Bu karara göre de yönergelerimiz çıkıyor, işin daha detaylı tarifini yapan ve onun da alt yönergeleri var yani yaptığımız işin hemen her kısmı belli bir mevzuata tabii.

Şimdi, efendim, biz Silahlı Kuvvetler adına veya emniyet teşkilatlarımız adına alım yapan bir kuruluşuz. Burada belki yine diğer kamudan bir ayrımı arz etmem lazım. Diğer kamu kurumları ihtiyaçları oldukları zaman kendi ihalelerini yapar, kendi ihtiyaçlarını temin ederler. Bu durumda, Silahlı Kuvvetler örneğinde bu roller ayrılmış, yani bu aldığımız malı biz kullanmıyoruz malum, Silahlı Kuvvetler kullanıyor. Yani ihtiyacın sahibiyle alımı yapan ayrılmış teşkilatlar olarak, bugünkü yapımız böyle. Bu, bize özgü bir şey değil, bütün Batı sisteminde bu şekilde yani Avrupa'da da aynen böyle, bizim gibi ihtisas sahibi kuruluşlar bu alımları yapıyor. Birkaç gerekçesi var, tabii ki bir, uzmanlık. Yani sonuçta teknolojiyi takip etmek, kullanıcı teçhizatı tanıyor, tanıması mümkün değil ama bunun teknolojisinin takibi, uzmanlığı yıllara sari olarak oluşuyor. Bizim kariyerimiz bu, işte, bende bu teşkilata ilk kurulduğu zamanlarda başladım, demek ki yirmi beş senedir bu işle meşgulüm ama benim muhatabım olan bir subay iki senede bir göreve değiştirebilir. İşte, ne bileyim, muharip görevlere gider, kıta görevlerine gider, karargâhta başka bir göreve gelir, bu uzmanlık orada aynı şekilde gelişiyor. Bu da doğal bir şey, onların görev tanımı öyle. Dolayısıyla, ayrı bir teşkilat bunun uzmanlığına sahip ve bu alımları yapıyor. Tabii, işin ticari boyutları var, bunları da Silahlı Kuvvetlerin kendisi bunlarla uğraşmamış oluyor, biz onların adına bunu yapıyoruz, ihaleydi, sözleşmeydi. Tabii, büyük projeler için söylüyorum, küçük alımları bakanlığın teşkilatları yapıyorlar. Bunun bizde olmasının tabii sanayi görevimizden dolayı şöyle bir önemi var: Biz sadece mal almak için ihale yapmıyoruz, diğer kamu kurumlarımız bunun için yapıyor. Malum, güncel de bir çalışma ve tartışma var, işte, "Kamu alımlarında yerli katkıyı nasıl artırırız." diye. Şimdi, biz bunu yapıyoruz çünkü yasamızda bu yazıyor diyor ki: "Alım yap ve sanayiye geliştir." Yasamızda siz bize bu görevi vermiş durumdasınız ama başka bir kamu kurumu alım yaparken tek bir kriteri var, şartnameyi sağlayan en ucuz malı almak, yerli yabancı nereden gelirse gelsin, orada başka bir öncelik yok ama bizim ihalemizde yerli imalat bir kriter ve ona göre ihale yapıyoruz. Şimdi, yansıda da önceliklerimiz var. Silahlı Kuvvetler bir ihtiyacı tarif ettiği zaman, birinci baktığımız, bunu bütün mühendislik teknolojiyle birlikte ürünü geliştirerek Türkiye'de yapabilir miyiz? Birinci önceliğimiz bu. Örneklerini vereceğim o projelerin. Bunun için bir fizibilite yapılıyor, diyelim ki mümkün değil, uluslararası konsorsiyumlar var mı katılabileceğimiz özellikle büyük hava araçlarında? Bu da mümkün değil. Lisans alıp üretebilir miyiz? Mesela F16 böyle bir projedir Türkiye'de. Buna bakılıyor. O da mümkün değil o an için, ihtiyaç acil, alıp Silahlı Kuvvetlerin kullanması lazım, o zaman hazır alım da yapıyoruz ama bunu karşılığında "ofset" diye bir mekanizmamız var, o da şu: O malı aldığımız şirkete ve ülkeye bir yükümlülük yüklüyoruz, siz de Türkiye'den mevcut şeyimizin yüzde 70'i oranında bir mal satın alacaksınız, yani bir karşılıklı ticaret gibi düşünün. Dolayısıyla, biz her hâlükârda Türkiye'deki sanayiye, savunma sanayisine projelerimizle bir iş getiriyoruz. Yani hiçbir zaman parayı bastırıp malı aldığımız ve karşılığında bir şey almadığımız çok nadir örnekleri vardır bunun. Ve yıllar içinde de bu gelişti. Tabii, sanayinin yeteneğiyle bağlantılı bir şeyden bahsediyorum, teknolojiniz belli bir yerde olacak, sanayiniz belli bir yerde olacak ki bir ürün tasarım sorumluluğunu üstlenebilir çünkü bu, riski almak demek. Lisanslı üretim yaptığınız zaman ürünün riskini almıyorsunuz ama tasarım yaptığınız zaman risk de sizde. Son on yılda, aşağı yukarı bunlarla uğraştık, işte, birazdan arz edeceğim, Altay tankımız var, MİLGEM gemimiz, işte, Anka insansız hava aracı, bunlar tamamen ürün tasarımı, teknolojisi bize ait olan projeler, tabii, riski de bize ait olan projeler yani istenilen performans sağlanmazsa o risk Türkiye'de. Şimdi, önümüzdeki dönemde de şuna doğru gidiyoruz: Geçmişte bizim sorumlumuz şöyleydi: Ürünü Silahlı Kuvvetlere verdiğimizde işimiz bitiyordu. Şimdi, artık, bunların lojistiği, idamesi ve modernizasyonu dâhil bütün hayatı boyunca sorumluluğunu alma yönünde çalışıyoruz. Bu şu açıdan önemli: Bu ürünler artık, teknolojik olarak çok kompleks hâle geldi ve Silahlı Kuvvetlerin kendi bünyesindeki ikmal bakım merkezleriyle desteklenebilir olmaktan çıkıyor ve özellikle de bunları kendi millî

projelerimiz hâline getirdiğimiz için Türkiye’de bunu yapan sanayi kuruluşları var, biz diyoruz ki: Artık, onlar eliyle bunların idamesi de yapılabilir. Hani araba aldınız, servise götürmek gibi, yani kendiniz tamir etmekle uğraşmıyorsunuz, onun gibi düşünün. Böyle bir yapıya doğru da gideceğimiz önümüzdeki dönemde.

Şimdi, efendim, bu bizim çalışmalarımızın arzıydı. Savunma sanayimizin yetenekleri neler? Onunla ilgili bir bölüm arz etmek istiyorum. Önce, yapıyla ilgili bilgi. Sektördeki kuruluşları şöyle sınıflandırabiliriz: Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfının sermayesine sahip olduğu şirketlerimiz var. Bunların büyükleri işte, ASELSAN, TAI, HAVELSAN, ROKETSAN gibi şirketler, birçoğunu tanıyorsunuz. Bugün, ASELSAN dünyanın ilk 100 savunma şirketinden bir tanesi. Artık, Türkiye’nin sınırlarının dışına çıkmış şirketler bunlar. Bunlar anonim şirketler. Şöyle önemli bir ayırım yapmak istiyorum: KİT deşiller, kamu müessesesi deşiller, sadece, sermayesi bir vakfa ait olan anonim şirketler bunlar.

İkincisi: Makine Kimya Enstitüsü kurumu bir KİT, onun mevzuatına göre bir kamu iktisadi teşekkülü. Tabii, bunun getirdiği bazı sorunlar da var, Sayın Başkanımızın da malumu. KİT olduğu için bütün devlet mevzuatına tabi. Yani ihale mevzuatına tabi, personel mevzuatına tabi, diğer bütün mevzuatlara tabi. Bu, ticari bir işletmenin biraz faaliyetini sınırlayan bir çerçeve açıkçası. Biz orada Makine Kimyanın bir miktar zorlandığını görüyoruz.

“Askerî fabrika” diye tabir edeceğimiz -bu resmî bir isim değil ama hani öyle bilindiği için- ikmal bakım merkezleri var. Bunların ana görevi, geçmişte yurt dışından alınan teçhizatın tamir bakım hizmetlerini vermek. Bu da bir ihtiyaç, yani bir silah almışsınız, kullanırken tabii ki arızalandığında da tamir etme yeteneğinin olmasını istiyorsunuz, yoksa sürekli dışarıya aşırı bir bağımlılık oluyor. Bunun için bu fabrikalar yıllar içinde kurulmuş, gelişmiş, bir kısmı belli üretimler de yapıyorlar sadece ikmal bakım değil fakat demin arz ettiğim gibi, önümüzdeki dönemde biz bu sorumluluğun sanayiye doğru geçeceğini görüyoruz, böyle bir çalışmamız da var. Kara Kuvvetlerinde, Deniz Kuvvetlerinde, Hava Kuvvetlerinde oldukça gelişmiş teşkilatlar var bu yönde.

Hızla gelişen bir özel sektörümüz var savunma sanayisine katılan. Bizim örneğin zırhlı araçlarımızın tamamını özel sektör veriyor işte, Ankara’da FNSS gibi, Otokar gibi, İzmir’de BMC gibi şirketler, zırhlı araçlarımızın ve tank projemiz dâhil olmak üzere tamamı özel sektörde. Yine, son dönemde savaş gemilerimizde de özel sektör tersanelerine bir kayışımız oldu. Bugün Tuzla’da 5 tersane bize gemi yapıyor. Tamamen rekabet ortamında yapılan projeler bunlar. Dolayısıyla, gemi inşamız da hemen hemen tamamen özel sektöre geçti ve bunun dışında da çok sayıda orta boyda elektronik yazılım alanında çalışan şirket var.

Rakamlarla da şöyle efendim: Sektörün cirosunda bir artış var. Bu artış tabii ki projeleri biz yapınca yerli sanayiye de baktığımız için oradaki işler artıyor. Ciro aşağı yukarı iki mislinden fazla arttı. Bunlar 2010 rakamları, 2011’i de bugünlerde yayınlıyacağız. İhracatta bir artış var. Bu sene 1 milyar doları yakalamayı hedefliyoruz.

Önemle takip ettiğimiz bir oran, sol alttaki. Hani biz bu ihtiyacın ne kadarını yurt dışından karşılıyoruz? Silahlı Kuvvetler için bakıyoruz buna. Bu yüzde 25’lerdeydi, şimdi yüzde 50’lere kadar çıkardık bunu ve bu artmaya devam edecek, yani burada bir ivme yakalandığını düşünüyoruz.

Önemli bir yansı da sağ alttaki. Bu uluslararası bir veri. bunu biz derlemiyoruz SIPRI derliyor. Dünyada ithalat yapan ülkeler arasında kaçınıcı sıradayız, ihracat yapanlar arasında kaçınıcı sıradayız? 2004 yılı itibarıyla dünyada en büyük 6’ncı silah ithalatçısıydık, 2010 itibarıyla 14’üncü sıraya düşmüş durumdayız, yani o ithalat sırasında geri düşüyoruz. İhracat sırasında da 27’den işte, 23, 20’lere çıkmışız.

Tabii, bizim hedefimiz mavinin yukarı çıkması, kırmızının aşağı inmesi, yani ithalatı azaltacağız, ihracatı çoğaltacağız, ama buradaki gelişmeyi de, o maksasın daralmasını da olumlu bir gelişme olarak değerlendiriyoruz.

Peki, bu rakamların arkasında ne var? Hani somut olarak Türkiye’de ne yapıyoruz? Hangi ürünler var?

Kara araçlarında şunu arz etmek istiyorum: Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacının tamamı Türkiye’den karşılanıyor, hiçbir ithal aracımız yok Türk Silahlı Kuvvetleri ihtiyacı için. Bir iki örneğini daha sonra arz edeceğim. Bu her türlü araç, işte, hafif taktik araçlardan bir tank projesine kadar bütün ihtiyaçlarımız Türk sanayisinde ve özel sektörde ve güçlü bir yan sanayiyle karşılanıyor. Bunu niye yapabiliyoruz? Çünkü Türkiye’de otomotiv sektörü kuvvetli, o yüzden yapabiliyoruz, yani sivil sanayinin tabii burada çok önemli bir rolü var.

Denizde yine son on yılda geldiğimiz aşama, su üstü...

...- Pardon kara silahlarında yüzde 100’ mü? Yani elektrikte...

...- Elektronikte yazılımların hepsi dâhil, motor hariç arz ediyorum. Motor konusunda Türkiye'de kendi teknolojisine sahip olduğumuz bir motor yok, lisansla üretilen motorlar var, ama lisans hakları bize ait bir motorumuz yok, onun için de şu anda bir AR-GE projemiz başlıyor. Yani motor hariç.

Gemilerde de aynı durum. Bugün, biz Tuzla'da bütün gemilerimizi yaptırabiliyoruz Deniz Kuvvetlerinin ihtiyacı olan. Tasarımları, donanımları tamamı bize ait, yine aynı şekilde motor hariç. Gemilerde yerli katkılarımız 60, 70'lere vardı, geri kalan yüzde 30 da zaten ana makineler burada, ama önemli olan geminin tasarımı tamamen bize ait. Geçmişte bunların hepsi yabancıydı.

Hava sistemleri, tabii teknolojinin daha zor olduğu bir alan, yani burası artık işin gittikçe zorlaştığı bir alan.

Yine, denizde de Türkiye'deki gemi inşaat sektöründen faydalıyoruz. O tersaneleri biz kurmadık, onlar vardı zaten ve özel gemiler yapıyorlardı, şimdi bize de gemi yapıyorlar.

Havacılık, tabii daha ihtisas alanı. Orada TAI merkezli projelerimiz var. birkaç şeye odaklandık, insansız hava araçları -arz edeceğim detaylarını- uçak modernizasyonları, bunları Türkiye'de artık yapıyoruz ve birkaç tane de özgün projemiz var.

Devam edelim. İşte, bu, bir önceki sayfadakiler platformlardı, buradakiler de onların üzerine konulan bütün elektronikler, silahlar, yazılımlar. Orada oldukça iyi bir durumdayız, yani orası da Türkiye'nin güçlü olduğu bir alan aslında.

Devam edelim. Türkiye'de en fazla AR-GE çalışanını da savunma sanayisi sektörü çalıştırıyor, bütün sektörler içinde söylüyorum. Yani cirosu bizden çok daha fazla olan sektörler var, ama AR-GE çalışanı diye baktığınızda, en fazla AR-GE çalışanı savunma sanayisinde.

Tabii, bu ürünler ihraç da ediliyor, sadece Türkiye ihtiyaçları için değil. Özellikle zırhlı araçlarda, tabii Türkiye'deki sektör güçlü olduğu için çok önemli bir ihracat pazarımız var ve dünyadaki 4-5 ülkeden biri olarak kabul ediliyor Türkiye askerî zırhlı araç üretimi ve ihracatında.

Gemilerde ihracat başladı, özellikle küçük teknelerde, hızlı sahil güvenlik botlarında, karakol gemilerinde ihracatlarımız başladı.

Ihracat burada şuna bağlı: Bir ürünün tasarımı, teknolojisi ve hakları size ait olacak, bir, yani bir başkasının lisansı olmayacak orada, iki, bu ürün kendi silahlı kuvvetleriniz tarafından kullanılıyor, kullanıma alınmış olacak. Bu ikisini sağlarsanız ihracat edemediğimiz hemen hemen hiçbir ürün yok, çünkü dünya ülkeleri şuna bakıyor, Türk Silahlı Kuvvetleri kullanıyorsa bu muteber bir üründür diye bakıyor, o süreçlerden geçip o kabuller sağlandıysa. Hakikaten çok ağır şartlarımız var, bizimle çalışan şirketler açıkçası zorlanıyorlar, yani orada kolay bir proje yürütmüyoruz.

Ve diğer son dönem bazı örnekler. Malezya FNSS'in aşağı yukarı 1 milyar dolara yaklaşan çok büyük bir ihracatı geçtiğimiz yıllarda oldu. Birleşik Arap Emirliklerine bu sahil güvenlik teknelerinden yapıyoruz, ciddi ihracatlar var. Türkmenistan'a keza bir sahil güvenlik, karakol gemimiz satıldı. Pakistan'da çok projemiz var. Azerbaycan da yeni geliyor ve bir şirketimiz de NATO'dan da bir komuta kontrol projesi aldı geçen yıl içinde.

Şimdi, müsaade ederseniz projelerle ilgili de bir miktar bilgi arz edeceğim. Örnekler bunlar, bazı videolar da sunmak istiyorum.

Şimdi, insansız hava araçları tabii çok sizlerin de yakın ettiği, kamuoyumuzun da yakın takip ettiği önemli bir alan. Bu konuda bizim şöyle bir çalışmamız oldu: Bunun uzun vadeli ve gelişen bir alan olduğunu biliyoruz. Bu aslında bizim on beş yıldır üzerinde durduğumuz bir konu, yeni değil, teknolojiye yeni olgunlaşıyor yalnız, dünyada da yeni olgunlaşıyor, burada çok geri kaldığımız bir durum da yok.

İki aşamalı bir çalışmamız var. Bir kısım alımları hazır aldık, bunlar Silahlı Kuvvetlerinin kısa vadeli ihtiyaçlarını karşılamak için. İşte, en meşhuru heron. Bunlardan 10 sistem, 10 uçağı hazır olarak aldık, ama bunun üzerindeki kamera da ASELSAN'ın kamerası. O Uludere'deki görüntüleri izlediniz, oradaki görüntüleri alan aslında ASELSAN kamerası, üzerinde uçtuğu uçak da İsrail'in uçağıydı. Ama uzun vadeli ihtiyaçlarımız için kendi geliştirme projelerimiz yine paralel olarak başlatıldı. Bu ANKA uçağı. 2004 yılında bunun sözleşmesini imzaladık TAI'yle ve geliştirme programı başladı. Herhangi bir ana silah sisteminin tasarım ve geliştirmesi on yıla yakın sürüyor. Yani bunun takvimi bu, daha hızlı olması dünyada da mümkün değil maalesef, yani dünyada da bunu daha hızlı yapan bir ülke yok. İşte, bunun mühendisliği, tasarımı, prototipleri, testleri, şimdi o aşamadayız, testler bittiğinde işte seri üretimine başlaması aşağı yukarı on yıl.

Buradaki video, son uçuş testlerinden bir tanesinin videosu. Şu anda Sivrihisar'daki Hava Kuvvetlerinin bir havaalanında uçuş testleri yapıyoruz. Bugün itibarıyla 15'inci, 16'ncı uçuşlarını yaptı uçak ve artık hava aracı olarak belli bir olgunluk seviyesine ulaştı.

Bunun bütün tasarımı TAI'ye ait, bütün yazılımları TAI'ye ait. Tamamen otopilotla uçan bir uçak bu. Üzerinde veri linkleri Eskişehir'de bir firmamız yaptı Savronik adında, bütün yer kontrol istasyonları, burnundaki kamerası ASELSAN'a ait. Burada da motor yabancı, yani motor teknolojisi Türkiye'nin açkçası eksik olduğu bir alan.

Bu aşağı yukarı 20 bin feette yaptığı bir uçuş idi. İniş takımlarını -gördünüz- katlayabiliyor. Şu anda da otomatik iniş-kalkış deniyoruz. Bunu bir pilot indiriyordu komuta istasyonunun içinde, ama şu anda otomatik iniş-kalkış da denendi, o da başarılı.

Otomatik iniş-kalkış şu demek, bir düğmeye basıyorsunuz, uçak geliyor, iniyor, başka hiçbir müdahale yapmıyorsunuz kontrollerinde. Bunu bir pilot indirdi şu anda, ama dediğim gibi son uçuşta otomatik iniş-kalkışta da yapıldı.

Kamerası entegre edildi, görüntüler alındı, Hazirana kadar biz buradaki mühendislik, tasarım, test işlerinde doğrulama işlerini bitireceğiz. Bunu bitirdiğimizde, şu anda elimizde prototip uçaklar var, bunları kullanıma verebiliyoruz, ama bu bir teslimat değil, yani Silahlı Kuvvetlere teslim edeceğimiz bir seri üretim teçhizatı değil, bunlar kullanıma verebileceğimiz prototip teçhizat, ama Hazirandan itibaren kullanıma vereceğiz. Seri üretim için de icra komitemiz bize 10 uçaklık bir yetki verdi, onun da siparişini vermek üzereyiz, dolayısıyla bir prototip doğrulandı, bunu artık seri üretimine başlayacağız.

Bu, tabii, teknolojik olarak dünyada sadece iki ülkenin başardığı bir teknoloji. Avrupa ülkelerinin tamamı İsrail uçakları kullanıyor. Almanya, Fransa, İngiltere ve hatta Rusya, bizim aldığımız heronlardan aldılar ve bunun da teknolojisini belli bir olgunluk düzeyine getirebilen Amerika ile İsrail dışında hiç kimse yok.

Tabii, bu böyle uzaktan kumandalı uçak, oyuncak uçaklar da var malum, ona benzetiliyor ama, çok ciddi bir teknolojik seviye, özellikle güvenilirlik açısından. Yani bu uçağın yirmi dört saat havada kalması gerekiyor, işte, sıfır hata yapacak, otomatik inecek ve 8, 10 milyon dolarlık bir hava aracı bu, üzerindeki diğer elektronik teçhizatla birlikte. Yani bunu, işte, 5, 10 kere uçurup 1 tane düşürürseniz o olmuyor. Yani bunun 8, 10 bin saat arızasız, kazasız uçuşması gereken bir hava aracı bu.

Bunun üzerinde de çok büyük bir mühendislik ekibi çalışıyor, zannediyorum TAI, ASELSAN, diğer firmaları toplarsak 500'den fazla tasarım mühendisi, işte, uçak, elektronik, yazılım, bu projenin geliştirilmesi için çalışıyor.

Bunun bir ufağı "taktik" dediğimiz bir hava aracı. Bunları iki özel şirketimiz arasında bir ihaleyle yaptırıyoruz. Biri Vestel, biri Kale Kalıp ile Baykar Makina'nın ortaklığı. Bu ikisi... Bir video var, bunlar tamamen prototip uçakların Sinop'taki deneme uçuşlarıydı. Çok kısa olarak bakalım. Daha küçük uçaklar gördüğünüz gibi. Bunlar, 400-500 kilo ağırlığında ama bir önceki ANKA 1,5 tonluk bir uçaktı. Tabii, havada kalma süresi, irtifası ona göre değişiyor. Bu, sekiz-on saat havada kalabiliyor, öbürü yirmi dört saat havada kalabiliyor. Evet, geçelim bunu. Diğer uçağa da bir bakalım. Bunları özel sektörümüz tamamen kendi imkân ve birikimleriyle geliştirmiş durumda. Kullanım alanları farklı. Diğerleri daha yüksek irtifalarda uçuyor, daha uzun mesafelere gidiyor, bu, daha bir coğrafyada çalışacak. Bunlar tamamen deneme uçaklarıydı. Yani, biz böyle bir uçağı alıp silahlı kuvvetlere kullanın diye veremeyiz. Bunun çok ciddi bir olgunlaşması gerekiyor ki hani askerın eline verdiğimiz de inip kalkacağından emin olacağız. O noktaya getirene kadar bu çalışma devam ediyor. Bunlar da otomatik iniş-kalkış yapıyorlar. Üzerlerinde kameraları var. Evet, geçelim.

Bir de bunun bir ufağı var, o da tamamen sahada, arazide askerın elinde taşıyabileceğı ve elden atılan, işte, 15 kilometre bir mesafeye giden... Hani, karşı tepeye birlik yürüyerek gideceğine ve belli tehditlere maruz kalacağına bunu atıp orada küçük bir kamerayla elindeki laptopa görüntüyü alabiliyor. Şu anda bu seri üretimde. 150'ye yakın hava aracı Kara Kuvvetleri, Jandarma ve Özel Kuvvetler tarafından kullanılıyor, bugün itibarıyla kullanımda ve Katar'a da en son 20 uçaklık bir ihracatımız oldu, teslimatını aldılar bu sene içinde.

İkinci alan uçak modernizasyonu demiştim. Bu da geçmişte yurt dışına bağımlı olduğumuz bir alandı. Bunun maksadı şu: Bir uçağın ömrü hava aracı olarak bakarsanız 30-40 seneye varabiliyor ama üzerindeki elektronik teçhizat 15-20 senede demode oluyor ve bunun yenilenmesi gerekiyor. Bu modernizasyon ciddi bir kabiliyet, uçak üzerinde çok büyük bir tadilat yapılıyor. Alttaki iki resimde bir C-130 nakliye uçağının eski kokpiti ile sağdaki yenilenen kokpitini görüyorsunuz. Artık tamamen dijital ve yazılım kontrollü bir hâle geliyor uçak, bu da tamamen Türkiye'de TAI tarafından yapılmış bir modernizasyon. Bu, belki bir on sene önce yurt dışına gittiğimiz konulardı. Devam edelim.

Çok benzeri T-38 uçaklarımız için yapıldı, bunun da yakında teslimatını yapacağız. Devam edelim.

ATAK helikopter projesi önem verdiğimiz bir proje. Yine, silahlı kuvvetlerimizin önemli bir ihtiyacı terörle mücadelede. Burada hava aracının kendisi Agusta İtalyan lisansıyla Türkiye'de üretiliyor ama daha önemlisi, üzerindeki bütün elektronik teçhizat; bütün silahlar kendi sanayimizin üretimi. Bütün yazılım ve bütün entegrasyon burada yapıldı. Üretim hakları helikopterin tamamen Türkiye'de ve bir ihracat söz konusu olduğunda -ki bugün Kore'ye teklifimiz var- Türkiye'de üretilecek bu helikopter yani aşağı yukarı bunun bütün hakları Türkiye'ye alındı. Bunun TAI'deki ilk üretilen prototipinin ilk uçuşu videosu var. Şu anda helikopterimizin -bu geçen ağustostan bir görüntü- Acikır da atış testlerini yapıyoruz helikopterin. Bu pilotlar TAI'nin test pilotları. Arkadaki bütün proje ekibi de orada izliyor ilk uçuşu yani hava aracında ilk uçuş çok önemli bir faaliyet. Gördüğümüz gibi hanım mühendislerimiz de var bu işlerin başında. Onlara emanet helikopterlerimiz. Tabii, bu tedbirli bir ilk uçuş. Bu helikopter aslında çok yüksek manevra kabiliyetinde bir helikopter, şu anda da onun sergilemeye başladı atışlarda. Şu anda yaptığımız ilk kontrolleri görüyorsunuz. Önündeki kamerayı görüyorsunuz, o yuvarlak top gibi olan. O, yine ASELSAN'ın imal ettiği ve insansız hava araçlarına da koyduğumuz kamera aynı kamera. Bütün hedef tespitini, o silahları yönlendiren kamera o. Bu helikopterden atılacak roketler.... Bu, güdümlü bir roket, Roketsan tarafından geliştirildi. Bakalım videosuna. Bu, lazer güdümlü bir roket ve şu anda da dünyada da pazarlanıyor. Geliştirmesi tamamlandı, seri üretime bu sene başladı. Tamamen hedefi o demin gösterdiğim gece görüş sistemi tespit ediyor, lazerle işaretliyor ve bu füze de o hedefe doğru yöneliyor. Şu anda orada lazer işaretleme var, tabii, bunu optik görüntüde görmüyoruz ama o hedefi bir lazer işaretliyordu, o sayede buluyor füze hedefi. Bunlar eski Kobra helikopterleri. Onlar üzerinden deneme atışları yapıyoruz. Daha sonra bu ATAK helikopterine entegre edilecek. Zaten burada mühimmat da var. Bu, taktik hedeflere atacağınız bir roket. Tabii, helikopterden ayrılması çok önemli emniyetli bir şekilde, bütün bu denemeler yapılıyor. Çıkarken helikoptere zarar vermemesi lazım, yolunu şaşırıp bakım bakım paline kadar yakın geçiyor orada, onlara çarpmaması lazım. Şu anda o aracın üzerinde birisi lazer işaretleme yapıyor ve füze de o lazerin baktığı yere gidiyor. Tabii, bunlar hızlı kameralarla yapılan görüntüler.

Bunun bir büyüğü diyelim, bir tanksavar roket. Bunu da Roketsan geliştirdi, şu anda denemelerde. Bakalım ona da. Bunun da atış denemelerini yapıyoruz. Bu, daha yüksek tahribat gücünde, daha ciddi harp başlığı olan, bir zırhlı delecik bir harp başlığı bunda. İşte bunların bütün işte yakıtının stabilizesi, uçuşun stabilizesi, her şeyi onlarca kere atışlarda denenen çalışmalar. Bu bir tank savar yani bir tankı imha edecek bir silah bu. Evet, devam edelim.

Bir eğitim uçağı projemiz de var. Bu, pilotlu uçak olarak geliştirdiğimiz yeni bir uçak. Tabii, malum Türkiye aslında cumhuriyet tarihinde çok uçaklar yapmış ama büyük bir de kesinti orada. Bunun devamı diyebilirsiniz yani o aradaki elli yıllık inkıtadan sonra. Adına da Hürkuş dedik, Vecihi Hürkuş anısına. Bu, şu anda bir tasarım projesi. prototipi bitmek üzere, Haziran ayında prototipi çıkacak, yıl sonuna kadar da uçuşlara başlayacağız. Buradaki video tabii, bir animasyon. Bakalım hızlıca. Henüz uçağımız imalatta. Bunun ana görevi şu: -Şirin Paşam da burada, hani bir pilot general olarak- Bir eğitim uçağı aslında ama akrobasi yeteneği olan, türbin motorlu, bir jet uçağına çok yakın yüksek akrobasi yapan bir uçak bu. Şu anda T-37 uçaklarımızla bu görev yapılıyor. Bu, onların yerini alacak ve yüksek güçte bir motora sahip ciddi bir uçak bu aslında. Bunun eğitim uçağı dışında yakın hava desteği görevleri de artık dünyada var. Yani, ne demek? Hafif silahlarla da bu donatılabilir ve hava desteği, yer taarruzu görevleri yapabiliyor. Aslında, ciddi akrobasi yeteneği olacak önemli bir uçaktan bahsediyoruz, kabin basınçlı yani bu basit bir pervaneli uçak değil. Türkkuşu'nda göreceğiniz piston motorlu bir uçak değil bu, ciddi bir hava aracı. Evet, geçelim. Bununla da işte yavaş yavaş uçak tasarımına da tekrar başlamayı hedefliyoruz.

Denizcilik önemli bir alan demişim. Bunun tabii, amiral gemisi diyelim artık. MİLGEM. MİLGEM'de biz ilk defa Türkiye'nin millî savaş gemisini bütün tasarımından itibaren Türkiye'de yaptık. Bu bir corvette. Türkiye'de tabii, askerî gemi inşası yıllardır yapılıyor, o yeni bir konu değil ama yeni olan bunun tasarımının da Türkiye'ye ait olması ve bütün donatımının, komuta kontrol sisteminin ve yazılımlarının Türkiye'de olması. Buradaki videomuz da geminin teslim töreninden. Bu gemi hizmete girdi, bugün itibarıyla fiilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığının kadrosundan bir savaş gemisidir. Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Başbakanımızın katıldığı bir teslimat töreninin bunlar birtakım enstantaneleri. Bu da ikinci gemi, ikinci gemi de denize indirildi yani aynı tören. Bu ikinci gemi, arkada gördüğünüz birinci gemi tamamlandı, aynı tören için de ikisi... Şu arkadaki birinci gemi, o hizmete giriyor. Bu taraftaki denize indiriliyor. Yüzde 70'e varan bir yerli katkımız var. Bu gemide 50'den fazla yan sanayi şirketi malzeme yaptı Türkiye'den. Dediğim gibi, bütün komuta kontrol sistemi, silah sistemleri Türkiye'ye ait bir gemi ve de bu klastaki en başarılı teknelerden biri. Deniz Kuvvetlerinin şu anda kullanımında ve geri beslemeler de oldukça olumlu. Bundan toplam 8 tane inşa edeceğiz. İlk iki gemi Pendik Deniz Kuvvetleri Tersanesinde yapılıyor, ondan sonraki gemileri özel sektöre şu anda ihale ediyoruz, o ihale sonucunda da diğer 6 gemi

yapılacak. Gemi seyirde. Bugün Türkiye, kendi savaş gemisini tasarlayıp, imal edip envanterini almış dünyadaki 10 ülkeden 1 tanesi. Böyle bir gemiyi ondan fazla ülke dünyada yapamıyor.

Bu geminin devamında, komuta kontrol sistemini söylemişim, üzerinde çok kompleks bir elektronik ve silah sistemi yükü var ve bütün komuta kontrol sistemi de millî olarak yapıldı.

Diğer bütün karakol gemisi... Onun da videosuna bakalım hızlıca. Bundan 16 tane yapıyoruz Deniz Kuvvetlerimize. Özel sektör tersanelerinden birinde yapıyor. İlk 5 gemi teslim edildi ve şu anda bu gemiden Türkmenistan için de yapıyor. Aynı tersanemiz gitti, Hazar Denizi'nin kıyısında bir tersane kurdu. Türkiye'den bütün malzeme gidiyor, personel gidiyor. Orada 2 gemi yapıldı, Türkmenistan Deniz Kuvvetlerine teslim edildi ve ilave 6 sipariş daha alındı bundan.

Bu, tabii MİLGEM... 2.300 tonluk, 250 milyon dolarlık bir savaş gemisi bu. 400 tonluk, 25-30 milyon dolarlık bir savaş gemisi, öyle düşünün. Bunlardan tabii çok sayıda ama daha kıyıya yakın koruma, karakol görevi yapacak bir gemi bu.

Atış testleri. Bu da son derece başarılı bir tekne. Bütün tasarımı kendi mühendislerimize ait. İstanbul Teknik Üniversitesi Gemi İnşaatı Fakültesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, hepsinin öğretim üyeleri bu gemilerin tasarımında ve analizlerinde görev yaptı.

Daha küçük tekneler... Bu konuda Yonca-Onuk Tersanesi aslında bir dünya markası oldu bugün. Dünyanın en iyi teknelerini yapıyor kompozit ve yüksek süratte. Şimdiki video bunun bir SAT komando versiyonu. Burada hakikaten dünyadaki en başarılı tekne olduğunu düşünüyoruz. Beş, altı ülkeye ihracatı var. Bugün itibarıyla Malezya'da, Gürcistan'da, Pakistan'da kullanımda. Birleşik Arap Emirlikleri'nde kullanımda. Katar sipariş verdi, Mısır sipariş verdi. Daha bugün Libya bakan yardımcısıyla görüştük, onlar sipariş verecekler. Çok ciddi ihracatı olan ve dünyada da rakipsiz bir tekne aslında. Yani çoğu proje de ihalesiz alınıyor. Geliyorlar, bu tekneyi sipariş ediyorlar, alıyorlar. Üzerinde bir uzaktan kumandalı silah var. Görüntüden seçilemiyor olabilir, bunun üzerinde duruyor. O bir uzaktan komutalı silah. Çünkü, bu süratte ve manevrada bir teknenin üzerindeki silahın otomatik olması gerekiyor. Onu da ASELSAN yaptı.

Kara araçlarına gelince, tabii, kara araçlarında en önemli platform bir tank ve en kompleks platform. Burada bir geliştirme projemiz var, Otokar ana yüklenicimiz. Bunu da bir yarışmayla belirledik ve 2009 yılındaki sözleşmemizle bu proje yürüyor. Tankın ana yüklenicisi Otokar. Atış kontrol sistemini ASELSAN yapıyor, zırhlarını ROKETSAN yapıyor, ana silahını da Makine Kimya yapıyor. Bu, mesela, atış kontrol sisteminin ASELSAN'daki testlerinden bir görüntü. Tabii tankın bütün elektroniği, yazılımı Türkiye'de yapılıyor. Bu teknolojiye de açıkçası dünyadaki en iyi teknolojilerinden bir tanesine sahibiz biz. Tank modernizasyonunda da aynı teknolojiler kullanılıyor. Yine geçmiş dönemde, meşhur, İsrail'de M60'larımız modernize edilmişti. Biz ondan sonraki bütün projelerimizi Türkiye'de yapabildik ve bu teknoloji artık Türkiye'de kazanılmış durumda.

Modernizasyondan bahsettim, Leopard tankları modernize ettik.

Bu, yeni geliştirdiğimiz bir araç. Malum, terörle mücadelede uzaktan kumandalı mayınlar önemli bir tehdit. Normal bir zırhlı araç o mayınlara karşı koruma sağlamıyor çünkü onun tasarlandığı ihtiyaç ve taktik ihtiyaçlar farklı. Burada çok özel olarak düzeneği konulmuş, özellikle aracı imha etme üzere hazırlanmış bir mayından bahsediyoruz. Buna özel bir araç gerekiyor. Bu, o araç. BMC firması tarafından tasarlandı, üretildi. İçinde personel taşıyor bu. Ana görevi, personeli patlayan mayından korumak, yani mayın altında bile patlasa koruyacak. Çok yüksek manevra yeteneğinde yine, yüksek korumada bir araç bu. Tabii, temel özelliği şu: V taban bir araç, yerden yüksek bir araç, yüksek zırh koruması var. İçinde çok özel teçhizatlar var, koltuklarına kadar, denemelerine kadar yapıldı, mayınlar patlatıldı. İçinde mankenler var bu patlama yapılırken. O mankenlerin üzerindeki bütün basınçlar ölçülüyor yani bir insan orada olsaydı nasıl bir zarar görürdü diye.

Bu, uluslararası standartları sağlayan bir araç bugün itibarıyla. Üç yüze yakın aracımız hizmette bölgede. BMC'de seri üretim devam ediyor. Bu araç bugün bölgedeki bütün komutanların asker naklindeki birinci tercihi yani güvendikleri tek araç bu mayına karşı.

Özel bir proje, FNSS'te yapıldı. Bu, nehir geçişleri için bir araç ama suya girip kendisi köprü oluyor. Özel bir ihtiyaç ama bütün tasarımı Türkiye'de yapıldı. Bu ciddi bir mekanik tasarım aslında yani hem karada gidecek hem denizde köprü olacak, üzerinden başka araçları geçirecek, bunun görevi bu. İşte böyle şeylerini açıyor, suya giriyor. Bundan tabii seri üretimdeyiz. Bunlar ilk ürünler. On-on beş tanesi yan yana gelip bir köprü oluşturuyor yani 150 metrelik bir nehri geçebiliyorsunuz, kendi üzerinden de bu araçlar geçiyor, yaptığı iş bu. Araçlar geçtikten sonra da kendisi toplanıp çıkıyor, o da peşlerinden gidiyor, mantığı bu. Tabii, önemi ne bunun? Çok ciddi bir mekanik tasarım size arz ediyorum. Bunun kendisi 40 ton, üzerinden 60 tonluk bir tankı geçirebiliyor ve yüzüyor. Akan bir nehirde yüzüyor yani bir nehrin akışında da o köprüyü sabit tutması lazım. Yani ciddi bir tasarım konusu.

Bir uydu projemiz var. Bunu yabancı bir yükleniciyle yapıyoruz. Bu gözlem uydusu fotoğraf çekmek üzere 2014 yılında fırlatılacak. Bunun biraz daha hassasiyeti düşük bir versiyonu da bir AR-GE projesi olarak yapıyor, onu da kısmetse bu sene fırlatacağız. GÖKTÜRK-1 ve 2 projeleri bunlar. Bütün simülatorlerimiz, helikopter pilot eğitimi, uçak pilot eğitimi, hepsi Türkiye'de yapılabiliyor, bunlar HAVELSAN'da tasarlanıyor, hareketli simülatorler. Bütün haberleşme teçhizatımız Türkiye'de yapılıyor. Bunların hiçbirinde artık eksiklik kalmadı.

Bu da yine önemli bir terörle mücadele teçhizatı. Karıştırıcı cihazlar bunlar. Çünkü, malum bu mayınlar uzaktan kumandayla patlatılıyor. Geçiş sırasında personeli, araçları korumak için Jammerları Türkiye'de yaptırıyoruz ve burada da teknolojik olarak oldukça iyi bir noktadayız.

Bir piyade tüfeğimiz geliştiriliyor. Bu temsili bir resim, gerçek bir tüfek değil. Kısmetse bu sene üretime geçeceğiz. Tüfek niye önemli? Şu andaki askerimizin kullandığı tüfek G-3 bir Alman lisansı ile Türkiye'de üretilen tüfek. Tabii, biz şimdi sizlere "Tank, uçak, gemi yapıyoruz." diyoruz, tüfeğimizin Alman olması tabii pek kabul edilebilir bir durum değil. Onun için bu projemizi de iki senedir yürütüyoruz. Tamamen kendimize ait tasarlanan bir proje. Makine Kimya ve Kale Kalıp bunu birlikte yapıyorlar, bu sene üretime geçeceğiz.

İki tane de uluslararası proje örneği arz ediyorum.

Büyük hava araçlarında Türkiye'nin teknolojisi yeterli değil yani bir savaş uçağı, bir nakliye uçağı, büyük bir helikopter, burada teknolojimiz, sanayimiz o aşamada değil. Ama biz o projelerde şunu yapıyoruz: Uluslararası konsorsiyumlara üye oluyoruz. Üye olmak ne demek? Şimdi, bu örnekte bir nakliye uçağı bu. Bu, ciddi, aslında önemli bir platform olacak, şu anda geliştirme aşamasında. Altı ülke bunu ortak yapıyor. Biz ortaklardan bir tanesiyiz. Hava Kuvvetlerinin ihtiyacı için yaptığımız bir proje. Toplam 180 uçak. Yani bütün ortaklar ihtiyacını masaya koyuyor. Bizim 10 uçak ihtiyacımız var, işte diğer ülkelerinki de orada yazıyor. Toplayınca 180 uçak. Herkes 180 uçağın parasını da koyuyoruz, biz de 10 uçaklık para koyuyoruz. Aslında bu ülkelerin hiçbirisi tek başına bu uçağı yapamaz çünkü 40-50 uçak için yapılacak bir proje değil, 180'inin ancak fizibilitesi sağlanıyor. Ama faydası şu: Biz o 10 uçak karşılığında, orada kırmızı bayrakla işaretlenen sol alttaki grafikteki, özellikle mesela orta gövdeyi Türkiye'de yapıyoruz ve 180 uçak için de Türkiye'den gidiyor bu gövde. Yani herkesinki bizde yapılıyor, diğer parçalar da başka ülkelerde yapılıyor, bir araya getiriliyor, uçak teslim ediliyor ve bu uçağın da tapulu sahiplerinden bir tanesiyiz yani 180'de 10, işte, yüzde 5,5-6 civarında hakkımız var. Bu şu demek: Bu uçak, biz izin vermezsek kimseye satılamaz. Biz orta gövdeyi vermezsek kimse o uçağı üretemez. Öyle bir, herkesin birbirine bağı olduğu bir proje var burada.

O projenin şöyle bir önemi de oldu, açıkçası bir önceki yansıya dönersek hızlıca. Airbus orada ana yüklenici, onun askerî uçak bölümü. Airbus TAİ'yle burada kurduğu ilişki sayesinde şimdi sivil uçaklarında da TAİ'yi bir üretici olarak kullanmaya başladı çünkü bu uçak sayesinde TAİ ile Airbus arasında o teknik irtibat sağlanmış oldu. Aynı standartlarda TAİ tasarım ve üretim yapabiliyor. Şimdi, bütün sivil uçaklarında da TAİ bir tedarikçi.

Bir diğer örnek, Amerika'nın önderliğini çektiği "müşterek taarruz uçağı" dediğimiz JSF Projesi, F-35 uçağı. Bu da yeni geliştirilen bir hava aracı, bir konsorsiyum. Dokuz ülke var, bir tanesi Türkiye. Biz 100 uçak alıyoruz, toplam 3.500 uçak civarında, çoğu Amerika'nın olmak üzere, bu tasarım geliştirme aşamalarını artık belli bir noktaya getirmiş bir uçak. Şu anda testleri başladı. Seri üretim de ufak alımlarla başlıyor. Biz de en son, özel komitemizde 2015 yılında teslim edilmek üzere 2 uçaklık siparişi verdik, ilk 100'ün 2'sini verdik. Tabii, bu konsorsiyum projelerinin hususiyeti şu: Biz 100 uçak almak için bir ihale yapmıyoruz, öyle bir proje değil. 9 ülke bir araya geldi, işte, herkes ihtiyacını, parasını koydu. Bir uçak geliştiriliyor ve peyderpey de planlamanıza göre o hattan uçak alıyorsunuz. Ama konsorsiyum üyesi olmasanız o zaman kaç uçak alacaksınız gelip sipariş verip o kadar uçak almanız lazım. Konsorsiyum üyesi olmanın şöyle bir avantajı daha var: Sanayimizde bu proje en başından bir tedarikçi olarak giriyor. Bugün bu projede bizim 8 milyar dolarlık iş payımız var, JSF uçaklarında.

İleriye dönük olarak da iki önemli projemiz var: Bir helikopter geliştirme projesi. Bu, "hafif orta sınıf" diyeceğimiz Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ihtiyaçları var benzer, Kara Kuvvetlerinin ihtiyaçları var, işte, Ormanın olabilir, ne bileyim ben, diğer teşkilatların olabilir. Bunlara hitap edecek ve sivil kullanıma da hitap edecek bir helikopterin tasarımı dâhil yapacağız. Bunun için de yeni bir proje başlatıyoruz.

Bir sonraki yansıda da kendi tankımızı yaptığımızı söyledim, savaş gemimizi yaptığımızı söyledim. Geriye tabii, savaş uçağı kalıyor. Bu zor bir teknoloji. Dünyada 3-4 tane imalatçısı var, gemide 10 dedim ama savaş uçağında 4 mesela. Zor bir teknoloji ama bununla ilgili, en azından bir fizibilite ve kavramsal tasarım çalışmasını başlattık. Özel komitemiz bize bir bütçe verdi. Bunu yapıyoruz

şu anda. İki sene sonra, 2013 yılında bunun sonuçlarını komisyona arz edeceğiz ve fizibilitesi belli bir seviyede bulunursa tasarım geliştirme çalışmalarına başlayacağız ve adım adım bu projeye devam edeceğiz. Bu, tabii, uzun vadeli bir planlama. On yılda bir uçuş, ondan sonra, yirmi yılda seri üretim, kullanım dâhil 50-60 yıllık bir planlamayla böyle bir proje ancak yapılabilir. Burada belki birtakım uluslararası ortaklıklara da bakacağız ama.

Şimdi, efendim, şimdiye kadar gösterdiğim projelerin hepsi “ana yüklenici” dediğimiz şirketlerle yürüyor. Ana yükleyici kim? Bize karşı ürün sorumluluğunu taşıyan. İşte, tank, otokar, gemiler, tersane, hangisiyse, bir uçak TAI veya bir elektronik sistem ASELSAN. Bu ana yüklenici bize karşı ürün sorumluluğunu taşıyor. İşte, gecikirse cezasını ödüyor, performansı sağlayamazsa cezasını ödüyor, öyle bir proje. Fakat biz burada ciddi bir şekilde de Türkiye’de yan sanayinin katılımını arzu ediyoruz projelere. Bunun için her projemizde en az yüzde 30 yan sanayi katılım şartı var yani ana yükleyicilerimiz bize bu taahhüdü veriyorlar. “Türkiye’deki yan sanayiden faydalanacağız.” Bu da Türkiye’nin sanayi gücünden faydalanmamızı sağlıyor ve bir sektör derinliği oluşturmamızı yani bir şey yapıyorsak bu sadece TAI’nin duvarları içinde kalmamızı sağlar. Biz Türkiye sanayisinden faydalanalım ve bunun sonuçlarını almaya başladık, devam edersek.

Bugün, çok uzağa gitmeyelim, Ankara’da, Ostim’de bir savunma havacılık kümelenmesi var. Bugün yani o sayılar daha da arttı. 80-90 tane KOBİ bizim savunma projelerine iş yapıyor, örneklerini vereceğim. 80-90 tane, sadece Ankara Ostim’de şirket var. toplamda Türkiye’de binden fazla olduğunu düşünüyoruz. Bu, demin bahsettiğim projelere, parça, malzeme, işte, alt sistem yapan KOBİ’lerimiz.

Devam edelim. TAI’nin yanında bir savunma havacılık kümelenmesi yapacağız. Bir ihtisas organize sanayi bölgesi kuruyoruz havacılık ve yan sanayi üretimi için. Bunun da kararları alındı, kuruluş çalışmalarına başlıyoruz. Ve bütün projelerimizde sanayi katılımı, offset zorunluluğu var. En az yüzde 70 kriterimiz var, yabancı bir ürün bile alsak böyle. Yüzde 30 yan sanayi zorunluluğumuz var ve bunu da kuruş kuruş takip ediyoruz. Bu Türkiye’deki imalatı kuruş kuruş da takip ediyoruz. Şu anda 16 milyar dolarlık bize verilmiş bu şekilde taahhütler var. Bunların yaklaşık üçte biri gerçekleşmiş, geri kalanı da bir zaman diliminde taahhütlere bağlı ve o plan içinde gerçekleşiyor. Yıllık olarak da takip ediyoruz.

Peki, bunlar nedir? Hangi şirketler, ne yapıyor? ODTÜ Teknokentte bir şirket, işte, atış eğitim simülörleri yapmış, bunu Amerika’ya bile sattı mesela bu şirket. Bunlar 10-20 kişi çalıştıran şirketler, geçelim.

Ostim’de bir şirket kablajları yapıyor. Uçaklar için de yapıyor bunu, elektronik teçhizat için de yapıyor. Devam edelim. Yine ODTÜ Teknokent’te bir başka şirket eğitim yazılımları yapıyor, böyle görsel... Mesela, bakımçı eğitimi için bu, bir bakımçıya helikopterin nasıl sökülecek, nasıl takılacak, onun eğitimini yapıyor bunun üzerinde. Akdağ Mühendislik diye bir şirketimiz organize sanayide birtakım konsollar imal ediyor, devam edelim. SDT birtakım yazılımlar yapıyor ODTÜ’de. Küçük pazarlı, Sincan’da... Bakın, dikkat edin, Boeing’in bazı uçaklarına parçalar imal ediyor Sincan’da küçük bir şirket veya Airbus’ın bazı uçaklarına ve bunun gibi birçok örnek. Geçelim bunları, devam ediyorum.

Yani yan sanayide yoğun bir çalışmamız var. Tabii, yan sanayinin projemize katılması demek şu demek: Askerî standartlara göre bunların ciddi bir eğitim ve yatırımdan geçmesi ve bizim onları bu işin içine katılmak üzere, dediğim gibi, eğitmemiz yani burada ciddi bir süreç var. Herhangi bir şirketin bize malzeme yapması mümkün değil.

Buna paralel olarak AR-GE’ye de önem vermiyoruz. Şimdi, biraz önce arz ettim. Bir gemi yapıyoruz, bir uçak yapıyoruz, bir tank yapıyoruz, onun üzerindeki elektroniği de yapıyoruz ama onun içinde birtakım çok kritik parça, malzeme, componentler hâlâ var ve hâlâ ithal yani her şey Türkiye’deki sanayimiz neyse o işte. Yani Türkiye’de olanı alıyoruz, olmayanda yok. Bunlar için ciddi bir ARGE programımız var yani “Bunları biz bir yandan da kendi ARGE projelerimizle de nasıl geliştiririz?” e bakıyoruz ve bunların hepsinde tedarik projelerinin hedef ve ihtiyaçlarıyla uyumlu, sanayinin, KOBİ’lerin, üniversitelerin birlikte çalışacağı ve ileriye dönük bir teknoloji altyapısı oluşturacak AR-GE projelerimiz var.

Geçelim. Aşağı yukarı, şu anda yürüyen Bakanlığımız, TÜBİTAK kaynakları, 700 milyon dolarlık bir AR-GE projemiz var, bunların neler olduğunu söyleyeceğim, geçelim.

Tabii, bu, düşük bir harcama yani bizim millî savunma harcamamız içinde yüzde 1’e geliyor. Bu, dünyada yüzde 5’ler civarında yani bu AR-GE kısmını artırmamız gerekiyor. Şimdi, tekrar, niye önemli? Mesela, bir solar yapıyoruz. MİLGEM’in sonarı, sol üstte görüyorsunuz, TÜBİTAK’ta yapıldı. Tamam, sonar bizim yani orada o teknolojiye sahibiz, orada sorun yok, bunun entegrasyonu, yazılımı, hepsi MİLGEM’E de kondu, bugün de çalışıyor ama sonarın içindeki piezoelektrik seramikler yani o asıl akustik şeyi alan sensörün seramikleri yurt dışından alınıyor. O seramik de sonuçta yine bir ihracat lisansına bağlı yani onu veren kişi niye aldığınıza

biliyor. Yarın bir gün de keyfine göre vermeyebilir de... Şimdi, o zaman buna diyoruz ki: Bu, hassas bir malzemedir. Bunun için bir AR-GE projesi başlatıyoruz. Bakın, orada projemizin ortakları Meteksan Savunma, Nanotek, Anadolu Üniversitesi yani genelde üniversite ve sanayiye bir araya getirdiğimiz bir model var. Bir sonraki, o insansız hava araçlarının kameraları demişim. ASELSAN yapıyor, heronlarda da bunlar uçuyor, bizim o Nanotek helikopterinde de bu uçacak, Ankara'da da bu uçacak, aynı cihaz. Bütün tasarımı bize ait. Optiği, ne bileyim ben, mekaniği, elektroniği, hepsi bizim ama dışarıdan aldığımız önemli bir şey var: Bunun ataletsel ölçüm ünitesi içinde yani bunun kendi hareketini ölçen ve açıkçası kendi konumunu belirleyen bir cihaz bu. Bir ünite olarak dışarıdan geliyor. O olmazsa figür yok, o olmazsa insansız hava aracı yok yani işte böyle bir çivi, bir nal; bir nal, bir at öyle gidiyor. Bunun için de bir AR-GE projemiz var, ASELSAN, Bilkent ve TÜBİTAK bir araya geldi. Onu şimdi yapıyorlar bir kenarda. Şimdi bunları niye öyle ayrıca yapmamız gerekiyor? Çünkü sanayi onlarla uğraşmıyor yani sanayi belli bir seviyenin altındaki parça, malzemeyle uğraşmıyor. Onu kimden bulursa alıyor, o kendi cihazını yapmanın derdinde. Orayı ayrı bir ARGE projesiyle çözmeniz gerekiyor. Çok benzeri güdümlü roketler yapıyoruz dedim, videosunu da gösterdim. İşte, roket bir sürü parçadan oluşuyor, yakıtı var, motoru var, harp başlığı var, işte, o gözü var. Hepsini yapıyorsunuz, elektroniği, yazılımı, hepsi bizim. Gözünün içinde lazer sensörü var, o ithal. Şimdi, aynı şey. O sensör yoksa göz yok, göz yoksa roket yok. Yani roket yoksa da atak helikopteri ne yapacaksınız? Dolayısıyla, oralara inmeniz gerekiyor ve bir kızılötesi algılayıcı için de ASELSAN, Anadolu Üniversitesi, Bilkent, ODTÜ'nün bir araya geldiği bir ARGE projemiz yürüyor. Bu, sensörüne kadar... Bazen bunun ham maddesine kadar gitmeniz gerekiyor yani ham maddesine kadar çözeceksiniz ki "Bu silah bizim." diyebilirsiniz, yani bu derinlikte bir çalışma gerekiyor.

Evet, bunun için yayınladığımız strateji dokümanları var, bunu nasıl... Çünkü AR-GE Türkiye'de anlaşılır bir alan da değil yani "AR-GE ne demek?" kimsenin bildiği de yok açıkçası, yani o, işte, araştırma nedir, geliştirme nedir, mühendisliği, sistem mühendisliği nedir, ciddi kafa karışıklığı olan konular bunlar. Bunları, işte, en azından kendi modelimizi anlatan dokümanlarımızı yayınladık.

Tekrar, böyle bir, bütünsel olarak arz edersem, işte, insansız hava aracını gösterdim, uçuyor, işte, tank modernizasyonu yapıyoruz, işte altta bir silah sistemimiz var; onların hepsi ülkede yapılan platformlar. İkinci sırada, bunun içindeki elektronik teçhizat, bir gece görüş sistemi, bir atış kontrol sistemi, bir termal görüntü sistemi. Bakın, hepsinin içinde ortak bir malzeme var: Kızıl ötesi dedektör, hepsinin içinde aynı şey var. O dedektörün içinde, onu da kırarsanız, işte, taşıyıcıları, soğutucuları, bilmem neleri var. Onu da kırarsanız malzeme büyütme teknolojisi, okuma devresi, NAMS teknolojileri, ta oraya kadar gitmeniz lazım ki "Bu insansız hava aracı bizim." diyebilirsiniz, yani bu çalışmanın bu bütünlükte yapılması gerekiyor.

Evet, bunun için mükemmeliyet grupları oluşturduk, bunların hepsi üniversitenin, sanayinin bir arada olduğu gruplar, ki bu teknoloji uzmanlıkları için. İşte, örnek projeler burada: nano kaplama projemiz var -Bilkent Atatürk Üniversitesi ve burada, dikkat ederseniz, artık bunları çalışan üniversitelerimiz sadece Ankara'daki, İstanbul'daki birkaç üniversitemiz değil, işte, Erzurum'daki üniversite de çünkü şunu görmeye başladık: Yurt dışında doktorasını alıp Türkiye'ye gelen, ne bileyim, Erzurum'a, Sivas'a, başka yerlere giden hocalarımız var ve belli ihtisasları var. Onları bulduğumuz zaman projelere dâhil ediyoruz ama hepsinin yanında da bir sanayi mutlaka oluyor- fotodedektör projemiz var, devam edelim, işte, yakıt pilleri projemiz var, bu, demin söylediğim seramikler, bu "done ölçer birimi" dediğim yani o kameranın içindeki çok hassas bir birim, kızıl ötesi dedektörler -burada da Sivas'tan bir hocamız katılıyor- ve diğer birçok projemiz.

Evet, devam edelim, geçelim bunları.

Bir teknopark kuruyoruz İstanbul'da, Sabiha Gökçen Havalimanının yanında bir teknoparkımız var, bunun da çalışmalarını devam ediyor. Burada da tamamen ihtisas alanlarına dönük bir teknopark kuruluşunun ilk binasını yapıyoruz, İstanbul Ticaret Odasıyla birlikteyiz burada. Bu da ilk binanın projesi, şu anda inşaat başladı.

Sunumun son bölümünde de birkaç cümleyle toparlayacağım, biraz uzattım kusura bakmayın.

Evet, şimdi, savunma sanayinde dünyaya bakarsak, bir "A" ligi var diyelim artık, işte Amerika'sı, Rusya'sı, Fransa'sı gibi ülkeler, işte, bunların yakınına yaklaşan ülkeler var, bir de, hani, belli bir artık çaba içinde olan ülkeler var. Türkiye üçüncü kategoriye girmek üzere, yani şu anda bizim dünya sıralamamız 15 civarında. Biz bunu ilk 10'a çıkarabileceğimizi, çok yakın bir zamanda, görüyoruz yani, işte, bazı alanlarda ilk 10'dayız, bazı alanlarda ilk 5'teyiz. Mesela, askerî haberleşmede dünyada ilk 5'teyiz, savaş gemisinde ilk 10'dayız. O İHA'yı yaparsak ilk 3'teyiz, yani ANKA'yı seri üretime aldığımızda 3'üncü ülkeyiz. Ama toplamda bizim gireceğimiz yer burası, bunların arasına girmek, yani bu ülkelerin arasına girmek. Ve ileriye dönük de önemli projeleri de başlatıyoruz, işte, muharip uçaktan bahsettim.

Soldaki resim "havuzlu çıkarma gemisi" dediğimiz –biraz, basına da yansıyor böyle ara sıra "uçak gemisi" diye- uçak gemisi değil, helikopter gemisi, yani orada bir ayırım var. İşte, 20-25 bin tonluk bir gemi. Bu aslında bir deniz üssü, içinde çıkarma gemileri de var, helikopterler de barındırıyor. Yani bu, tabii hem askerî görevi var ama bugün kriz ortamlarında kullanılacak bir gemi. Örneğin Libya'dan biz 30 bin vatandaşımızı alırken böyle bir gemi, hani, açıklarda beklese içinden çıkan çıkarma gemileriyle, helikopterleriyle -içinde bir hastanesi var, çok sayıda insan barındırabiliyor- böyle bir gemi küçük bir deniz üssü olarak görev yapabilir. Ama bu bir helikopter gemisi, uçak gemisi değil, uçak gemisi bundan, yani, çok daha büyük bir platform. Helikopteri diğer... Bir "TF-2000 fırkateyn" projemiz var Milgem'den sonra yapmak üzere ve uydu projelerimiz de var. Yani biz, aslında, şunu söylüyoruz, bunu Silahlı Kuvvetlerde de konuşuyoruz: Bu, tasarım ve mühendisliğe yatırım yapmak riskli bir yol. Yani bu yolda, işte, 27 milyar dolarlık sözleşme imzaladık diyorum, bunların birçoğu bu tür projeler. Risk nedir? O yaptığınız insansız hava aracı o performansı sağlayamayabilir, o tank ihtiyacı tam görmeyebilir, o savaş gemisi Deniz Kuvvetlerinin ihtiyacını tam karşılamayabilir, bu riskler sizde. Yani, tabii biz bunu ilme, bilme, uluslararası standartlara uygun olarak yapıyoruz ama bir lisanla bir yabancı ürünün, Türkiye'de, imalatını yapmak arasında çok büyük fark var.

Şimdi, mesela Başbakanımız da ifade ettiler "Otomobilimizi yapalım." dediler. Türkiye'de vasıtalar yapılıyor yılda 1 milyon tane ama hiçbirinin lisansı, hakları, tasarımı bize ait değil, yani, işte, Ford'un arabası, Fiat'ın arabası filan. Orada tasarım riski almıyorsunuz. Biz de F16'yı yaptık zamanında, o da öyle bir projedir. Tasarım Amerika'da tamamlanmış, burada anlattığım bütün süreçler orada tamamlanmış, AR-GE'si, testi, mühendisliği, işte, deneyleri... Uçaklar düşürülmüş, işte, düzeltilmiş, hatalar olmuş, onların hepsi halledilmiş, seri üretim başlamış. Ondan sonra size doğrulanmış, onanmış bir üretim çiziliveriliyor, deniyor ki: "Malzemeyi şöyle kes, şöyle birleştir, içine de şu cihazları koy, motoru da tak, bastın mı uçar bu." Uçuyor hakikaten ama niye uçtuğu hakkında bir fikriniz yok, yani, çünkü o işin o know-how'ı daha önceki on senede saklı, ve biz genelde Türkiye'de sanayiye yorumlarken bunu kaçırıyoruz. İşte, "Türkiye'de üretiyoruz." Üretiyoruz tamam ama seri üretim ve demin anlattığım zorlukların hepsi aşıldıktan sonra birisinin size hazır verdiği bir projenin üretimidir o. Oraya kadar gelmek işin zor kısmı ve de riskli kısmı. Biz, bunu yaparken o ANKA uçağını düşürdük de, kırdık da, yani bunların hepsi oluyor bir tasarım yaparken ve düzeltiyorsunuz, bir sonrakinde, işte, o problemi aşmaya çalışıyorsunuz ama o riskler var yani. Buradaki bizim teşkilatımızın görevi de bunları teknik ve teknolojik olarak yönetmek ve dünyayı takip ederek çünkü Türk Silahlı Kuvvetleri dünya standardının altında hiçbir şeyi kabul etmez bizden, yani "Türkiye'de yaptık." diye alacakları hiçbir şey yok, Emniyet de kabul etmez, Orman Genel Müdürlüğü de kabul etmez, hiçbiri kabul etmez. Şimdi, MTA'ya sismik gemi projesi yapıyoruz. Sismik gemi, işte, ihtiyacı karşılayacak, o aramayı dünya standardında yapacak. İşte "Biz yaptık ama tam o kadar olmadı, yüzde 80 oldu." Öyle olmuyor yani tam olacak, dünyadaki teknoloji neredeyse tam orada olacak, daha iyi olacak, hatta en son siz yaptıysanız daha iyisi olması da bekleniyor. Yani buradaki tasarıma girmek, yani mühendisliğine girmek, o riskleri almak böyle bir yol ve biraz da geri dönüşü olmayan da bir yol. Biz, açıkçası, Silahlı Kuvvetlere verdiğimiz bir sunumda bunu kullanıyoruz. Yani bu yola girdik, bunun gereklerini tam olarak yapmamız gerekiyor.

Evet, stratejik planlarımızı yayınlıyoruz -en son bunu arz edeyim- bu 5018 sayılı Yasa, malum, kamu kurumlarından bunu istiyor. İlk planımızı tamamladık yani yayınladık, icra ettik. Planlarımızı biz ciddiye alıyoruz, yani öyle dolaba koymak için hazırladığımız planlar değil. Çok ciddi, sistematik hazırlanıyor. Bütün birlikte çalıştığımız kuruluşların görüşlerini alıyoruz, bizden ne bekliyorlar onu anlıyoruz, planımızı yazıyoruz -ve beş yıllık plan tamamlandı, birincisi- her yıl da takip ediyoruz, sonuçlarını da performans programlarımızda, faaliyet raporlarımızda yıl sonunda yayınlıyoruz ve bütçemiz de bunlara göre hazırlanıyor. Şimdi yenisini yayınladık, ilk sizlere de arz ettik bunu, umarım ulaşmıştır makamlarınıza.

İlk planımızda iki önceliğimiz vardı: Yerli katkıyı artırmak -bu yüzde 50'ye ulaşmak- ve ihracatı artırmak idi. Şimdi yeni planımız da işte demin vurgulamaya çalıştığım: Teknolojik yetkinlik, yani bunun derinliğini oluşturmak. Hani "Uçağı yaptın ama içindeki kritik malzemeyi de yap, tankı yaptın onun kritik malzemelerini de yap." o derinliği oluşturmak. Bu önümüzdeki planın ana amacı bu ve bunu da sürdürülebilir hâle getirmek yani "1 tane yaptık, işte, zor bela bunu çalıştırdık ama orada kaldı:" öyle değil, yani bu sürdürülebilir olacak. Hem Türkiye'deki ihtiyaçlar için hem ihracat için. İhracat da o açıdan önemli, yani ihracat bize şunu gösteriyor: "Yaptığımız ürün dünya standardındadır, rekabetçidir ve de o sayede de sanayimiz bu yeteneği devam ettirebilir."

Burada sunumumu tamamlıyorum efendim, takdirlerinize arz ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Evet, ben, tabii, Murat Bey'e ve arkadaşlarına teşekkür ediyorum. Gerçekten, böyle, dolu dolu bir sunum yaptı. Tabii, bu arada hava araçlarıyla ilgili gelişmeyi de memnuniyetle izledim çünkü dört yıl, ben milletvekili olmadan önce, TAI'nin de

yönetim kurulu başkan yardımcılığını yaptım, onun için o gelişmeyi görünce daha da çok hoşuma gitti, bunu burada ifade etmek istiyorum.

Ben, özellikle, teşekkür ediyorum. Gerçekten zihniyet değişikliği veya zihniyet değişikliği de demeyeceğim ama sistemdeki değişiklik artık her şeyin daha mükemmelini, daha iyisini yapabilme gayreti, ki savunma sanayinin gerçekten Türkiye’de bu noktada çığır açtığını biliyoruz ve özellikle de, sadece yapım değil, danışmanlık olarak da çok kurumlara doğrudan doğruya hizmet veriyor. Ben genel müdürken o hizmetlerinden de Emniyette de istifade ettiğimizi burada ifade etmek istiyorum.

Ben, kısaca, bu sunumdan dolayı teşekkür ediyorum.

Şimdi, arkadaşlarımızdan sorusu olan veya söyleyeceği olan bir şey olan varsa söz vermek istiyorum.

Buyurun.

...- Skorsky helikopterlerimizde düşme oranı fazla.... Burada neden kayıp....

...- Sayın Vekilim, şöyle: Doğrudur, ihalemiz geçen sene bitti. Genel maksatlı helikopter üretimi için -baştan kısaca değinmişim- Silahlı Kuvvetlerin, Jandarmanın, Emniyetin, Orman Genel Müdürlüğü’nün bütün ihtiyaçlarını birleştirdiğimiz ortak bir ihale yaptık. Skorsky’nin bir helikopter tipi seçildi, bunu Türkiye’de üreteceğiz, bütün imalatıyla Türkiye’ye geliyor. Sözleşme müzakeresi biraz uzadı ama çok büyük bir program, çok derin bir proje yani bütün alt sistemlerine giriyoruz açıkçası, 7 tane de kullanıcımız var, her kullanıcının ihtiyaçlarına da ayrı ayrı konfigürasyonlarla cevap veriliyor. Sözleşme biraz zor bir sözleşme ama bitmek üzere, ben haftalar içerisinde bitireceğimizi düşünüyorum yani sözleşme imzalanacak.

Skorsky’lerin uçuş güvenirliliği konusu, yanımda tam istatistikler yok ama bizce çok yüksek güvenirlilikte bu helikopter, bizdeki kaza oranları da yüksek değil. Zannedirim, kayıplarımız birkaç tanedir çünkü elimizde 150’den fazla helikopter var, çok yoğun kullanıyoruz bölgedeki ihtiyaçlar sebebiyle dünyadaki en yoğun kullanıcılardan biriyiz. Bizdeki kaza oranları, arz ettiğim gibi, uluslararası istatistiklere bakarız ama benim kanaatim, hiçbir şekilde yüksek değil dünyadaki mukayeseye göre. Skorsky de çok güvenilir bir platform yani kullanabileceğiniz en güvenilir askerî veya güvenlik hava aracı o.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

... – 1985 yılında kurulmuş bulunan Savunma Sanayii Müsteşarlığı gerçekten çok önemli hizmetlere, önemli teknolojik gelişmelere sahne olmuştur. Hizmeti geçenlere teşekkür ederiz. Sayın Müsteşarımız da 1985 yılında başlayan bu hizmet kervanında yetişmiş bir arkadaşımızdır. Kendilerine ve mesai arkadaşlarına başarılar diliyorum.

Şimdi, Millî Savunma Bakanlığı tarafından hazırlanmakta olan on yıllık tedarik planları şimdi önemli ölçüde sizlere yansıdı, sizler bunu yürütüyorsunuz. Bu OYTEP’in yerini tutacak, savunma sanayisine yatırım yapmayı düşünen sanayicileri cezp edecek, onların önünü görmesini sağlayacak, ona benzer bir plan ve bu planın açıklaması var mı? Bir.

İkincisi, Stinger füzeleriyle ilgili üretimde gelinen yerlilik oranı nedir?

Üçüncüsü, son gelişmeler çerçevesinde F104 uçaklarının modernizasyonu ve diğer askerî teknik iş birliği anlaşmalarıyla ilgili olarak İsrail’le ilişkilerimiz ne durumdadır? Durmuş proje var mıdır?

Bir soru: Offset anlaşmaları... Şu anda anlaşma imzaladığımız ülke ve firmalar da ne ölçüde bu Offset anlaşmalarına uymuşlardır? Taahhütler ne ölçüde gerçekleşmiştir? Borçlu olanlar, taahhütlerini yerine getirmeyen ülkeler var mıdır?

Son olarak, ASELSAN’da bazı teknik elemanların şüpheli ölümlerini basından öğreniyoruz. Bu ölümlerle ilgili bilgileriniz ne ölçüdedir? Ne ölçüde komisyonumuzu bilgilendirebilirsiniz?

Teşekkür ediyorum.

...- Sağ olun Sayın Bakanım.

Zaten siz bu konulara vakıf olduğunuz için zor sorular soruyorsunuz.

Şöyle efendim, sırayla arz edeyim: OYTEP Silahlı Kuvvetlerin on yıllık tedarik planı. Bu, biraz önce bahsettiğim projelerin hepsinin önümüzdeki on yıla dönük planlaması o planda yer alıyor. Bu plan, tabii mevcut hâliyle gizlilik taşıyan bir plan, kamuoyuna açıklanmıyor ama biz şunu yapıyoruz: Her bir alanda yani kara araçlarında, gemilerde, hava araçlarında projeksiyonlarımızı; ki, bu sadece Silahlı Kuvvetlerin değil, diğer kuruluşlarımızı da dâhil ederek sanayimizle paylaştığımız konferanslar düzenliyoruz ve o konferanslarda sanayimiz bizden bunları en azından genel çerçeve olarak nereye gittiğimizi, hangi istikamette gittiğimizi görüyor.

İkincisi, tabii sanayimizin de burada teknolojik gelişmeyi takip etmesi, o seviyede olması lazım çünkü bazı ihtiyaçlar da şöyle: Sayın Vekilimiz burada iPad kullanıyor “iPad’a ihtiyacınız var mı?” diye üç sene önce sorsaydım onu tarif edebilir miydi, bilmiyorum, birçoğumuz için de böyle ama şimdi biri yaptı, tutuşturdu elimize ve çok işimize yarıyor. Askerî alanda da bu var yani

mesela iPad' in askerî kullanımları da var. Mesela pilot el kitapları var uçuştan önce şey yaptıkları, bunlar kilolarca ağırlığında olabiliyor -yine paşam orada bana yardımcı olur belki- ama bunların hepsini bir iPad'e koyup, dizinin üzerinde pilot uçuştan önce oradan bakabiliyor. Normalde bir askerî ihtiyaç tanımı uzun bir süreçten geçiyor aslında, Genekurmayda bunun süreçleri var ama bazı ihtiyaçlarda teknoloji getirip önünüze koyduğunda gündeme geliyor. Dolayısıyla, sanayinin aslında iki boyutlu da çalışması gerekiyor, onu arz etmek istedim.

Stinger Projesi, çok uzun zaman önce üretimi bitti efendim, o bilgi bende yok yani yerlilik oranımız nedir? Ama orada kazanılan teknolojiyi biz bütün bu gösterdiğimiz güdümlü füze projelerinde kullanıyoruz ve çok yüksek yerlilik oranlarına şimdi ulaştık orada.

F4 modernizasyonu veya onun şeyinde İsrail' le ilişkileri sordunuz. Şöyle arz edeyim: İsrail' e biz 90' lı yıllarda başvurduk ve o yıllardaki mantık veya gerekçeler şuydu: Bizim klasik kaynaklarımız var silah sistemleri için, işte Amerika ve Avrupa. Hatırlarsanız, o yıllar, bizim Kıbrıs' tan dolayı Amerikan ambargosu, daha sonra Alman ambargosunu filan yaşadığımız yıllar. Bunları yaşamayacağımızı düşündüğümüz ve birtakım niş alanlarda teknoloji sahibi bir ülke olarak İsrail o zaman karşımıza çıkıyor. İşin siyasi tarafı bizi aşıyor, ben o tarafını arz etmiyorum ama belli alanlarda... Neydi onlar? Mesela insansız hava araçları, hakikaten dünyada bunu çözen ilk ülke, Amerika' dan da önce. Bu neden kaynaklanıyor? İhtiyaçtan, bir icat ihtiyaçtan kaynaklanmış. İnsansız hava araçlarını ilk çözen ülke İsrail.

İkincisi de bu modernizasyonlar. Mesela İsrail kendisi uçak, tank, gemi gibi şeyler yapmıyor ama bunların elektroniğini, silahlarını yapıyor. Orada çok uzman yani işin modernizasyon tarafında çok uzman.

Bu iki konuda biz İsrail' e başvurmuşuz o zaman yani insansız hava araçları ve modernizasyonlar. İşte F4 de onlardan bir tanesi.

Yalnız arz ettiğim brifingde dikkatinizi çekmiştir, bu iki konu, zaten bizim de stratejik olarak kendi sanayimizde yetenek oluşturmayı bir on senedir gündemimize aldığımız konular, insansız hava araçları ve modernizasyonlar. Arz ettim, M60' ın modernizasyonunu İsrail' le yaptık ama Leopard' ı Türkiye' de yaptık. F4 modernizasyonunun birinci paketi İsrail' de yapıldı, ikinci paketi Türkiye' de yapıldı ve şu anda da diğer uçakların ve helikopterlerin hepsi Türkiye' de yapılıyor. İnsansız hava araçlarında da Heron' u aldık ama Anka' yı şimdi kendimiz üretime almak üzereyiz. Dolayısıyla, bizim açımızdan gelinen nokta şu: Bizim İsrail' e ihtiyaç duyduğumuz diyebileceğim alanlar bugün Türkiye' de aşağı yukarı çözülmüş vaziyette. Dolayısıyla, o ihtiyaç oldukça asgariye indi yani öyle bir şeyimiz kalmadı artık. Dolayısıyla, işin siyasi boyutundan ayrı olarak söylüyorum, zaten doğal olarak bu iş azalıyordu. Nh

Durmuş projemiz var mı? Bir iki projenin son safhalarındaydık, teslimatları, on yıl, on beş yıl önce başlamış projeler bunlar. O son teslimatların bazılarının seviyatını durdurdu İsrail Hükümeti, lisanslarını kaldırdı. Bu, tabii, bizim oradaki... Çoğu da alt yüklenicilik projeleri yani bizim doğrudan değil de ASELSAN' ın alt yüklenicisi, başka bir şirketimizin alt yüklenicisi, birtakım parça, malzeme alıyorlar. Oralarda da tabii, işin hukuki boyutları çıkıyor o şirketlerle ilgili birtakım tazminatlar, şunlar, bunlar gündeme geliyor, bunları takip ediyoruz ama Hükümetin böyle bir kararı var. Bizim işlerimizi ne kadar etkiliyor? Çok ciddi boyutta bugün itibarıyla etkileyen bir durumumuz yok, zaten çok azalmıştı bu hacim, bundan sonra da artmazdı yani bu siyasi durum oluşmasaydı da artmazdı.

Offset konusunda... Offset, tabii bizim yirmi yıldan fazladır uyguladığımız bir yöntem ve öğrendiğimiz bir yöntem. İlk yıllardaki tecrübelerimizde tabii nahoş tecrübeler var yani yok değil. İşte, ilk yıllarda offset biraz usulen işte göstermelik olarak yapılmış işler var geçmişte ama biz belki bir on yıla yakın zamandır bu işi çok ciddi bir disipline oturduk ve dünyada en uygulayan ülkelerden biriyiz, belki birinciyiz bu işi en iyi uygulayan. Çünkü, şunu yaptık: Bir, offset projelerini belli bir sektör tanımının içine kapattık onu. Sadece, savunma ve havacılık... Offset şu işte bir yabancı ülke şirketi Türkiye' den bir mal olacak böylece offset oluyor. Eskiden herhangi bir şey alabiliyordu, gelip işte otomotiv parçası da oluyordu, işte tekstil de oluyordu, şu da oluyordu bu da oluyordu. Onlar zaten Türkiye' nin ihraç ettiği ürünler, o tamamen göstermelik bir şey hâline dönüşüyor. Ama, biz savunma-havacılık deyince Türkiye' de bir şirket, bir savunma ürünü veya havacılık ürünü ihraç ediyorsa biz bunun niye olduğunu, nasıl olduğunu çok iyi biliyoruz. Bizim, bilmediğimiz hiçbir şey olamaz orada. Dolayısıyla, burada offsetten dolayı bir işin olup olmadığı çok net ölçülebiliyor ve bunda da çok katı kurallarımız var. Sözleşmelerimiz çok güçlü, teminat mektuplarına bağlı, cezalara bağlı, yapılmayan offsetler karşısında cezalar alınıyor. Yani, orada biz hiçbir şey kaçırmıyoruz ve son birkaç yıldır gerçekleşme oranlarımız yıl taahhüdü itibarıyla yüzde 100' ün üzerinde yani o yıl taahhütlerini hep yüzde 100 üzerinde geçmişiz. Geciken şirket var mı? Var, o da cezasını ödüyor. Biraz, offsetin gerçekleşmesinde sanayiniz çok önemli. Sanayinizin belli bir yeterliliği olacak ki çünkü yabancılar gelip size şunu söylüyor:

“Türkiye’den bir şey al diye beni zorluyorsun ama Türkiye’de bir şey yok. Ne alacağım?” diyor. Yani, ilk yıllardaki konuşma buydu ama bugün havacılıkta belki 20’ye yakın şirketimiz üretim yapıyor dünyanın havacılık şirketlerine, Eskişehir’de, İstanbul’da, Ankara’da, İzmir’de. Bunlar, uluslararası standartlarda. Al sana 20 tane şirket, istediğinden git siparişi ver, diyoruz. Offsette gördüğümüz şu da var: Offset taahhüdüyle bir yabancı şirket, Türkiye’de kendisine tedarikçi buluyor, taahhüt bitiyor, o iş birliği bitmiyor. Yani, onu devam ettiriyor, çünkü Türkiye’de şirketler hakikaten bu alanda rekabetçi olmaya başladılar.

Aselsan’daki ölümler tabii ki hepimiz için son derece üzücü. Yargının incelediği bir konu, bizde ondan fazla bir bilgi yok ama bizde ki şu kadar: Olaylar münferit, zaman dilimleri farklı, hatta bir tanesi Aselsan’dan ayrıldıktan yıllar sonra bu olay oluyor ve çalıştıkları konular farklı ve daha da önemlisi böyle bir olaydan dolayı bir projemizde bir etkilenecek yok bizim tarafımızda. Ama, tabii ki savunma projelerinde çalışıyorsanız, dikkatli olmanız mutlak. İşte, biz devletin koruması altındayız bu manada. Tüm şirketlerimiz tesis güvenlik belgesi sahibidir. Şu demek: Yani, savunma sanayindeki üretim yapan Tuzla’daki tersaneler dâhil, giriş-çıkışlar kontrollüdür, özel bir şirket bile olsa bütün çalışanlarının güvenlik soruşturmaları vardır, bütün yöneticilerinin güvenlik soruşturmaları vardır. Yani, savunma sanayinde çalışan bir şirket bu şeyleri bir devlet kuruluşu gibi sağlıyor bu usulleri. Giriş-çıkışları kontrolüdür, kayıtlıdır, kamera altındadır yani bu Meclise girer gibi girerseniz, belki daha zor savunma şirketine girmek. Dolayısıyla, burada ciddi bir güvenlik tedbirimiz var. Ama, böyle de risklerde mutlaka dikkate alınması gereken riskler.

BAŞKAN – Başka?

Buyurun.

... - Bu muharip uçak, uydu, havuza çıkarma gemisi, orta sınıf helikopter, helikopter gemisi bunlar bize ait olacak değil mi, tamamen Türkiye’ye ait.

Teşekkür ederim.

... - Tabii, çok teşekkür ediyorum bu doyurucu sunum için.

Piyade tüfeği hangi aşamada ve bu piyade tüfeğiyle alakalı Türkiye’ye münhasır bir kalibre düşünülüyor mu? Bir kimlik olarak, Türkiye Cumhuriyeti kimliği olarak bir kalibre düşünülüyor mu? Bir de G-3 kıyası yapılabilir mi?

... - Efendim, kalibrede tabii ki dünya standardına uymak zorundasınız, onu değiştiremezsiniz. Çünkü, mühimmatı, her şeyi dünya standardı... Çok kendinize özgü bir şey yapılırsa ihraç edemeyiz, destekleyemeyiz, o bir sıkıntı. Onun için, tüfegimiz 7,62. Tasarım olarak dünyadaki bütün modern unsurları, özellikleri taşıyan bir silah tasarlanıyor. Dediğim gibi Kalekalıpla, Makine Kimya birlikte çalışıyorlar; Kalekalıp daha çok işin mühendislik tasarım tarafını destekliyor, Makine Kimya da bunun üretim, prototip tarafında. Geçen sene 50 adet prototip üretildi, bunlar bir seri testten geçti. Çok ağır testlere tabi tutuyoruz yani bu silahları askerin eline vereceğiz, bunu arazide, dağda, suda, sıcakta, kumda, tozda her ortamda kullanılacak. Bunu simule eden testler yapılıyor tüfeğin üzerinde. Şimdi, 2’nci partinin üretimi yapıldı, bir daha o testlere devam edeceğiz. Hedefimiz bu yıl sonuna kadar bu prototipin doğrulamasını tamamlayıp helikopter konfigürasyonunu dondurmak, ondan sonra da bunun seri üretimine başlayacağız. Yani, bu yıl sonu itibarıyla seri üretime başlama hedefimiz var. Ama, tüfek deyip geçmeyelim, hakikaten bir piyade tüfeğini bile kendiniz tasarlayacağız dediğiniz anda bütün malzeme teknolojisine kadar çözmeniz gereken bir konu hâline geliyor ve burada da bütün o analizler, hesaplar hepsi yapılıyor, bütün denemeleri, muayeneleri yapılıyor. Tüfeğin üzerinde birçok aksesuar takmaya imkân verecek raylar, hareketli bir dipçik...

Şöyle, orada da Türkiye’de silah üretiminde güçlü bir yetenek var. Mesela tabancaları Makine Kimya bıraktı, bunları daha çok Karadeniz’deki 5-6 imalatçımız yapıyor bunları, Makine Kimya satışlarını yapıyor bunların. Piyade tüfeğinde de böyle bir sanayiye yayılmış bir üretim planlayacağız yani. Belki, Makine Kimya bunun son montajını yapar. Ama, imalatı ciddi bir şekilde yan sanayiye yayacağız.

... - O zaman uzmanına karşı daha fazla...

Şimdi, av tüfeklerinde Türkiye, tabii, çok başarılı yani av tüfeklerinde dünyada aslında bir yerimiz var. Onların hepsi Türkiye’nin sanayi yetenekleri, piyade tüfeğinde de onu kullanacağız üretimde.

... - Tabii, bu piyade tüfeğine ben hemen bir ilave etmek istiyorum. Uzunca bir süre, geçen sene denendi. Emniyet Özel Harekât da bunun denemelerini yaptılar ve piyasadaki bulunan emsallerinin en iyisi olduğu söyleniyor ki gelecek de ihracat yönünden istikbalî açık bir çalışma.

... - Kullandığımız malzemenin genelde yüzde 70 oranına varan bir boyutta yerli olduğunu söylediniz. Buna kullanılan metal de dâhil mi? Örneğin, çelik çeşitleri var, nitelikli çelikler bunlar Türkiye’de üretiliyor mu?

... Efendim, güzel bir soru. Mesela, gemi inşasından gemi çeliğine, gemi çeliği vasfında bir çeliği biz Erdemir'e ürettirdik ve Milgemde onu kullandık. Ama, bizdeki gemi inşaat sektörü Türkiye'de yapılmış çeliği kullanmıyor. İki sebebi var: Bir, Erdemir'in üretim planları, işte ihtiyacı uyuyor, uymuyor. İki, işte, Romanya'sı, Ukrayna'sı daha ucuz oluyor. Ama, biz Milgem için özellikle gemi çeliğini yaptırdık ve kullandık. Birçok metalde bağımlılık var. Örneğin, alüminyum Türkiye'de var, Seydişehir işte yapıyor ama bir hava aracında kullanacağınızda alüminyumun özel nitelikleri var ve bunun da dünyada birkaç tane imalatçısı var. İşin ham madde boyutuna indiğiniz de şöyle bir sıkıntı var: Bir uçağı sadece Türkiye'nin ihtiyacı için yapabilirsiniz ama o uçağın alüminyumunu sadece Türkiye'nin ihtiyacı için üretemezsiniz. İşte, 100 tane uçak için bir proje Türkiye'de yaparız, bir fizibilite çıkar. 100 uçağın alüminyumunu için fabrikayı kurmaya kalktınız zaman mümkün değil. O alüminyumun bütün dünya pazarına satılması lazım. Orada da Airbus'a da satacaksınız, Boeing'e de satacaksınız, bütün uçak şirketlerine ve orada da uçakta kullanılan alüminyum çok özel sertifikalara sahip. O sertifikaları da alacaksınız. Öyle bir durum var. Ama, biz malzeme için çok çeşitli çalışmalar yapıyoruz. Hepsinin fizibilitesini çalışıyoruz ayrı ayrı. Titanyum, nikel işte her türlü kompozit malzemeler. Bunların hepsi çalışıyor ama arz ettiğim gibi orada o düzeye indiğinizde üretim mutlaka global olmak zorunda. Türkiye ihtiyacı için hiçbir şekilde fizibil olmuyor.

... - Sayın Başkan, şunu özellikle söylemek istiyorum: 3000 adetlik uçak projesinin ortağıyız yani 3000 uçağın gövdesini de biz yapacağız.

... - Şu an orta gövdesini biz yapacağız, tamamını değil.

... - Orta gövde, arka gövdesini biz yapacağız. Yani, bu Türkiye'de buna uygun alüminyum teknolojisini geliştirmeye yeterli fizibil bir rakam değil mi?

... - Efendim, teknolojiyi prototip olarak yaparsınız da seri üretimine yetmiyor, çok büyük yatırımlar var yani orada bir ham maddeye girdiğiniz anda işte ERDEMİR kurmanız gerekiyor falan, öyle bir şey. Mesela, zırh çeliğini çalışıyoruz, ERDEMİR'e çalıştırdık, işte, rakamları koyuyor alt alta, üst üste fizibil değil diye geri geliyor yani rakamlar önemli. Bunun içine şunlar katılabilirse, işte, Türk Hava Yollarının aldığı uçaklar, şunlar bunlar, işi biraz büyütüp ve en önemli konu dediğim gibi sertifikasyonunu almak. Bu sertifikasyonu Airbus'ı, Boeing'i dünya havacılık şirketleri tanırsa o zaman bu üretim yapılır, hem kendi uçağımızda kullanılır hem yurt dışına satılır.

... - Yani, bu konularda bir AR-GE çalışması vardır muhakkak.

... - Var, var, çalışmalar var.

... - Bu konularda...

... - Evet, tabii.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Yıldırım Ramazanoğlu, Kahramanmaraş Milletvekili.

Sayın Müsteşarım, öncelikle bu mükemmel, profesyonel sunumunuz için çok teşekkür ediyorum. Gerçekten konuya çok hakimsiniz. Bizim için gerçekten önemli bir bilgilendirme oldu. Teşekkür ediyorum.

Tabii, biraz önce Konya Milletvekilimiz Sayın Mustafa Akış Bey, av tüfeği üretimi uzmanı olduğunu söyledi. Ben de bilgi işlem yazılım ve donanım uzmanıyım. Dolayısıyla, bilgisayar icat edildiğinden bu yana bu bilgisayar dünyasının içindeyim.

Şimdi, tabii, özellikle son derece stratejik olan bu bilişim teknolojisiyle ilgili birkaç şey sormak istiyorum. Hasbelkader, 2008 yılında biz San Diego'da bir uluslararası bilişim ödülü almıştık, yaptığımız bazı çalışmalarla. Orada Genelkurmaydan da bir grup kendi sahasında bir bilişim ödülü almıştı. Oradan da tanıdığımız bazı dostlarımız var. Fakat, ben son durumu bilmediğim için sizden öğrenmek istiyorum. Bu diğer Sayın Komisyon üyelerimizin de mutlaka merak ettiği hususlardır. Bütün bu sistemlerde kullanılan işletim sistemi nedir? İşlemci türü nedir? Ram gibi, Rom gibi, Aprom gibi, hard disk, grafik kartı gibi fiziksel birimlerin acaba askerî teknolojik gelişim kapsamında tarafımızdan mı üretilmesi söz konusudur yoksa bunlar ithal mi edilmektedir? Yazılım platformu olarak ne kullanılmaktadır, veri tabanı platformu olarak ne kullanılmaktadır? Bunların cevaplarını ben özellikle merak ediyorum. Bir de uydu sistemlerinden hiç bahsetmediniz. Bizim şu anda sivil ve askerî amaçlı yararlandığımız kaç tane uydu var yörüngelerde dolaşan ve bunlardan yeteri kadar, randımanlı istifade edebiliyor muyuz? GIS'den Coğrafi Bilgi Sistemlerinden hiç bahsetmediniz. Sivil yaşamda bundan çok yararlanıyor. Bu stratejik bir bilgi grubu. Bu askerî faaliyetlerde de bundan yararlanılıyor mu onu öğrenmek istiyorum.

Son olarak, ben Başbakan Baş Müşaviri görevinde bulunurken bazı tekstil firmalarımız bana gelmişlerdi, ben onları size yönlendirmiştim. Bunlar kurşun geçirmez kumaş ürettiklerini ifade eden, hatta numuneler getirdiler, sinyal geçirmeyen, cep telefonu sinyali geçirmeyen, enfraruj geçirmeyen kumaş ürettiklerini ifade eden firmalar oldu. Bir de kamuflaj yani radarda görünmeyen...

Bunlardan biz geri dönüş alamadık. Bunlarla ilgili teknolojik gelişmeler ve üretimler ne aşamadır? Bunlarla ilgili bir bilgilendirme yapabilirseniz sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

... - Sorular giderek teknik olarak derinleşiyor. Yani konulara hakimiz ama bizi aşmaya başladı biraz.

Şimdi, efendim, işletim sistemi veya yazılım ortamı dünyada standart yani orada kendimizin yaptığı bir şey yok, bunlar lisanslı ürünler, onları kullanıyoruz. Yalnız, TÜBİTAK'la bir projemiz var, gerçek zamanlı işletim sistemi için. Bu, işte, bir taarruz helikopterinin görev bilgisayarı yazılımını siz yapıyorsunuz, bu Türkiye'de yapıldı ama Sayın Vekilimin değindiği onun üzerinde koştuğu işletim sistemi yani bunu nasıl tarif edeceğiz, işte, Microsoft ofis programları var, Word, PowerPoint falan, bunu kendiniz yazdınız ama Windows bunun üzerinde koştuğu sizin değil veya eski zamanda Dos işletim sistemlerimiz vardı. Şimdi, gerçek zamanlı işletim sistemi silah sistemleri açısından kritik, yani bir füzenin üzerinde, bir taarruz helikopterinde onlar koşuyor. Bunu kendimiz yapalım diye bir AR-GE projemiz var ama diğer projelerimizde lisanslı ürünler kullanıyoruz, onu söylemem lazım. Yazılım platformları genelde böyle. Çünkü, bunları açıkçası kendi başınıza yapmanız pek fizibilitesi olmadığı ve dünya standardını kullanmanız gereken alanlar.

İşlemci türü, kullandığımız işte birtakım entegre devreler, elektronik kartların tamamı kendimizin tasarımı, biliyorsunuz onu. İçindeki komponent, bu çoğu ticari seri üretim ürünler, bunlar alınıyor tabii ki. Yani bir hafıza çipi Türkiye'de üretilmiyor. Tayvan'da üretiliyor, oradan alıyorsunuz bunu. Çoğu da ticari ürünler aslında. Ama bazı özel entegreler var. Yani çok kompleks fonksiyonların yani standart ürünlerle onları bir araya getirerek yapamayacağız, onları Türkiye'de tasarlatıyoruz, çip tasarımı Türkiye'de var ama üretimi yine Tayvan'da yapılıyor çünkü bunlar milyar dolarlık büyük yatırımlar. İşte, TÜBİTAK'ta bir şeyimiz var, küçük bir prototip atölyemiz ama onun dışında o yatırımlar çok başka yatırımlar.

Uydu konusunda, şu anda Türkiye'nin bir askerî uydusu yok. Askerî haberleşme için TÜRKSAT uydularının üzerinde, TÜRKSAT 2A'nın üzerinde askerî "transponder"ımız var. Yani, o işte TÜRKSAT uydusu hem ticari haberleşmeyi sağlıyor, bizim içinde üzerinde bir aktarıcı var. Bu işte bizim Afganistan'daki birliğimizi, Somali'ye giden gemimiz o transponder üzerinden Türkiye'yle haberleşiyor, bu önemli bir yetenek. Uydu konusunda yalnızca önümüzdeki döneme dair çok ciddi projelerimiz ve büyük bir yol haritamız var. Gözlem uydularının projelerini yürütüyoruz. İşte, demin, Göktürk'te arz ettiğim iki proje, biri bu sene fırlatılacak, biri 2014'te fırlatılacak. Bu, fotoğraf çekiyor. Bir radar uydusu projemiz var, yakın zamanda başlayacağız. İşte, birtakım belki uydu projelerimiz devam ediyor, ciddi bir planlama var. Uydu da şöyle bir şey yaptık. TÜRKSAT'la ortak bir plan içindeyiz, bu Göktürk Uydusu çerçevesinde yarı yarıya finansa ettiğimiz TÜRKSAT'la TAI'nin içinde bir uydu entegrasyonu ve test merkezi kuruyoruz, inşaatı başladı ve o merkezde Türkiye'nin bütün askerî, sivil uydularının üretimini yapacağız. O yatırımda yapılıyor şu anda. Bizim planımıza göre Türkiye önümüzdeki yıllarda, sivil uyduları da katarsak, aşağı yukarı 1,5 senede bir uydu atma durumunda. Bir ila iki sene arasında Türkiye her yıl uydu atacak dolayısıyla biz burada bir yatırıma gidiyoruz bunların entegrasyonu ve tesisleri için Türkiye'de. Coğrafi bilgi sistemleri çok yoğun kullanıyor sektörümüzde, orada hiçbir sorunumuz yok. Bütün projeler yerli şirketlerimiz tarafından yapılıyor. Bütün helikopterlerimiz de hepsinde var.

Tekstil, teknik tekstil konusu Türkiye'de çok güçlü bir alan. O, size gelen şirketlerin hemen hepsi üretimde şu anda, sinyal geçirmeyen kumaşların hepsinin seri üretimi var, ihracatı var ve bu kompozit yelekler için de birkaç şirketimiz üretim yapıyor şu anda Türkiye'de.

... - Evet, en son size verelim, yavaş yavaş toparlayalım.

... - Sayın Müsteşarım, gerçekten doyurucu sunumuz için teşekkür ediyorum.

Ben doktoramı Rusya'da yaptım dolayısıyla Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra savunma sanayi uzmanı çok sayıda Türk kökenli insanın Türkiye'ye gelerek bu alanda çalışmak istediklerini biliyorum. Hatta, bu insanların bir kısmı İsrail'e de gittiler. Bu bağlamda AR-GE çalışanlarınız arasında yabancı uyruklu personelimiz var mı? Bunu öğrenmek istemişim.

... - Şimdi, efendim, tabii, Rusya'nın dağıldığı yıllarda Türkiye'de fazla bir teknoloji çalışması yoktu. Ondan dolayı da biz o ikramiyeden çok fazla istifade edemedik. Onu söylememiz lazım. Var, münferit hocalarımız var üniversitelere gelmiş. İşte, çalışan Azeri kökenli, Tatar kökenli var bizim projelerimiz çalışanlar var ama bunlar çok münferit. Tabii, İsrail, bundan çok büyük bir fayda sağladı. İsrail savunma sanayinin gelişimine bakarsanız, 90 yıllarda çok büyük bir ivme gösterdiğini görürsünüz. O ivmenin sebebi Rusya'dan gelen Yahudi kökenli Rus mühendislerdir ve o Sovyet teknolojik birikimi olduğu gibi oraya gitti, bu doğru. Türkiye açısından dediğim gibi öyle bir teknoloji çalışması içinde değildik. Dolayısıyla, o hocalar gelip veya uzmanlar Türkiye'de ne yapacaklardı. Ama, bugün

itibarıyla bazı temaslarımız, çalışmalarımız var. İşte, Kırgızistan'la, Kazakistan'la, Azerbaycan'la hepsiyle temaslarımız var. Oradaki tesislerden ve uzmanlardan faydalanma gayretindeyiz ama tabii bir miktar 90'dan sayarsak yirmi senedir oralarda zaman durdu, öyle bir sorun var.

BAŞKAN - Evet, Murat Bey, çok teşekkür ediyoruz size, arkadaşlarınıza. Savunma sanayinin geldiği nokta doğrusu hepimizi gururlandırdı, o noktada da ayrıca teşekkür ediyoruz ve başarılarınızın devamını dileyerek toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 12.51